

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА”
(для бакалаврів)**

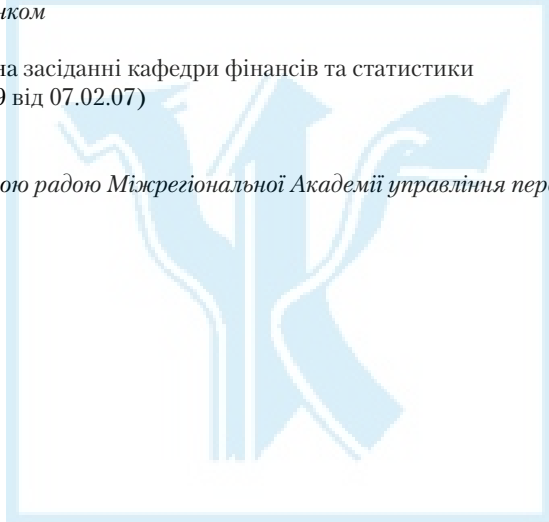
МАУП

Київ 2007

Підготовлено професором кафедри банківської та страхової справи
Я. В. Литвиненком

Затверджено на засіданні кафедри фінансів та статистики
(протокол № 9 від 07.02.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Литвиненко Я. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Податкова політика”(для бакалаврів). — К.: МАУП, 2007. — 72 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематику та плани семінарських занять, збірник завдань для самостійної роботи, контрольні питання за темами для самоконтролю, тести, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Податкова політика становить важливу складову загальної економічної стратегії та її фінансової політики як держави, так і окремого підприємства. Як складова частина бюджетної системи держави вона є також інструментом державного регулювання економіки.

Податкова політика — це складний механізм зі специфічними елементами. Загалом це сукупність податкового менеджменту та система оподаткування. У свою чергу, податковий менеджмент складається із законодавчої та інформаційної баз, податкового аналізу, планування податкових платежів, контролю та регулювання, система оподаткування — з податкової системи, безпосередньо податків, які справляються в державі, податкового права та порядку і способів сплати податків.

Мета самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни “Податкова політика” — засвоїти в повному обсязі навчальну програму і сформувати самостійність як особистісну рису та важливу професійну якість, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи — вивчення сутності, методологічних та теоретичних засад при будівництві податкової політики підприємства, її структури, системи будівництва і особливостей її розробки в Україні, що сприяє прийняттю обґрунтованих рішень на рівні як держави, так і підприємства.

Податкова система визначається фінансовою та загальною стратегіями, що існують у суспільстві. З огляду на це кожна держава здійснює власну податкову політику зі специфічними особливостями. Крім того, слід враховувати, що у світі не існує ідеальної податкової політики; кожна має як переваги, так і недоліки, знання яких має велике значення для визначення податкової політики в Україні.

Дисципліна “Податкова політика” входить у блок дисциплін, які вивчають проблеми оподаткування. Вона є продовженням курсів “Податкова система України” та “Податкова система зарубіжних країн”. Ця дисципліна призначена для подальшого поглибленого вивчення теорії та практики оподаткування при навчанні в магістратурі.

ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема. Концептуальні засади податкової політики

План заняття:

1. Мета та завдання податкової політики.
2. Податкова політика на мікрорівні та особливості її організації.
3. Загальноекономічні підходи до здійснення державної податкової політики.
4. Податкова політика на рівні підприємства та її особливості.
5. Принципи організації податкової політики.

Література [1; 3; 68; 71; 74; 101]

Тема. Система інформаційного забезпечення податкового менеджменту

План заняття:

1. Сутність інформаційного забезпечення податкового менеджменту та його місце в загальній податковій політиці.
2. Користувачі інформації та їх характеристика.
3. Система показників інформаційної системи підприємства.
4. Вимоги до формування інформаційної бази.

Література [1; 68; 74; 78; 86]

Тема. Податковий аналіз та його місце в системі функціонування податкового менеджменту

План заняття:

1. Податковий аналіз як складова податкового менеджменту.
2. Особливості податкового аналізу та його виконання на різних рівнях.
3. Види податкового аналізу та їх характеристика.
4. Принципи податкового аналізу та їх зміст.
5. Порядок виконання податкового аналізу та його характеристика.

Література [1; 68; 74; 78; 80; 92]

Тема. Планування податкових платежів як складова податкового менеджменту

План заняття:

1. Планування податкових платежів, його зміст та характеристика.
2. Види планів податкових платежів та їх характеристика.

3. Процес планування податкових платежів та його характеристика.
4. Методика розробки оптимальної податкової стратегії підприємства.
5. Шляхи оптимізації податкових платежів підприємства.

Література [1; 66; 68; 74; 78; 80; 92]

Тема. Система та методи контролю податкового менеджменту

План заняття:

1. Зовнішній податковий контроль та його характеристика.
2. Внутрішній податковий контроль та його зміст.
3. Види порушень податкового законодавства в Україні та їх характеристика.
4. Види покарань за порушення податкового законодавства та їх характеристика.
5. Шляхи підвищення ефективності податкового контролю в Україні.

Література [1; 66–68; 74; 78; 80; 92]

Тема. Податкове регулювання в системі податкового менеджменту

План заняття:

1. Напрями здійснення державного податкового регулювання в Україні.
2. Пільги з податків, їх сутність та значення для підприємства.
3. Принципи надання пільг з оподаткування на підприємстві.
4. Види пільг та їх характеристика.
5. Вільні економічні зони, принципи та умови їх створення в Україні.

Література [1; 67; 68; 74; 78; 80; 92]

Тема. Система оподаткування та її складові

План заняття:

1. Система оподаткування підприємства та її характеристика.
2. Економічний базис як основа системи оподаткування.
3. Методологічні та теоретичні засади системи оподаткування.
4. Особливості системи оподаткування в Україні.
5. Шляхи удосконалення системи оподаткування в Україні.

Література [1–3; 59; 60; 68; 70; 74; 78; 80; 92]

Тема. Податки, їх функції та класифікація

План заняття:

1. Податки як фінансова категорія ринкової економіки.
2. Види податків в Україні та їх характеристика.
3. Методика розрахунку окремих видів податків.
4. Механізм стягнення податків в Україні.
5. Методики розрахунку окремих видів податків в Україні.

Література [1; 68; 74; 78; 80; 92]

Тема. Податкове право та його складові

План заняття:

1. Податкові правопорушення та їх характеристика.
2. Суб'єкти і об'єкти податкового права та їх характеристика.
3. Теорія податкового права та характеристика його елементів.
4. Ставки оподаткування та їх види.

Література [1; 63; 68; 77–79; 94; 97]

Тема. Порядок та способи сплати податків

План заняття:

1. Види сплати податків в різних країнах світу та особливості їх застосування в Україні.
2. Кадастровий спосіб сплати та особливості його застосування.
3. Стягнення податків “у джерела” та його характеристика.
4. Авансовий спосіб сплати податків та його зміст.

Література [68; 74; 78; 80; 92]

Тема. Податкова політика в державах світу

План заняття:

1. Податкові політики країн світу в сучасних умовах.
2. Особливості податкового планування в різних країнах світу.
3. Податкові права держави та їх характеристика.
4. Податкові пільги та порядок їх застосування в різних державах світу.
5. Звітність за податками та її зміст.

Література [62; 68; 69; 75; 79; 81; 82; 89; 102]

ЗБІРНИК ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

У збірнику містяться завдання за окремими податковими платежами, наводяться методичні вказівки до їх розрахунку, методика розв'язання першого завдання за кожним податковим платежем та інші завдання.

Податок на додану вартість

Податок на додану вартість є одним з найважливіших податків більшості країн світу (особливо Європейського континенту) і в Україні зокрема. Законодавчою базою для нарахування та стягнення цього податку є Закон України “Про податок на додану вартість”, прийнятий у квітні 1997 р. У подальшому цей Закон неодноразово змінювався та доповнювався, та найзначніших змін зазнав у 2003 р.

Чинною законодавчою базою визначаються особливості застосування цього податку.

Об'єкт оподаткування:

- операції з продажу товарів (робіт, послуг) на митній території України;
- ввезення або пересилання товарів на митну територію України і отримання робіт (послуг), які виконуються нерезидентами, для їх використання або споживання на митній території України;
- вивезення (пересилання) товарів за межі митної території України та надання послуг або виконання робіт для їх споживання за межами митної території України.

Суб'єкти оподаткування:

- особа, обсяг оподаткованих операцій з продажу товарів (робіт, послуг) якої протягом будь якого періоду з останніх дванадцяти місяців перевищував 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- особа, яка ввозить (пересилає) товари на митну територію України;
- особа, що здійснює на митній території України підприємницьку діяльність з торгівлі за готівку незалежно від обсягів продажу, за винятком фізичних осіб, які здійснюють торгівлю на умовах сплати ринкового збору в порядку, встановленому чинним законодавством;
- особа, яка на митній території України надає послуги з транзиту пасажирів або вантажів митною територією України.

База оподаткування:

- операції з продажу товарів (робіт, послуг), які визначаються виходячи з їх договірної (контрактної) вартості, що розраховується за вільними або регульованими цінами (тарифами) з урахуванням акцизного збору, ввізного мита та інших податкових платежів, за винятком податку на додану вартість, який включається в ціну виробу;
- у разі продажу товарів (робіт, послуг) без оплати або з частковою оплатою їх вартості коштами в межах бартерних (товарообмінних) операцій, натуральних виплат у рахунок оплати праці фізичним особам, що перебувають у трудових відносинах з платником податку, передавання товарів (робіт, послуг), база оподаткування визначається від фактичної ціни операції, але не нижче звичайних цін;
- для товарів, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України платниками податку, базою оподаткування є договірна (контрактна) вартість таких товарів, але не менша митної вартості, зазначеної у ввізній митній декларації, з урахуванням витрат на транспортування, навантаження, розвантаження, перевантаження та страхування до пункту перетину митного кордону України.

Ставки оподаткування. Чинним законодавством України встановлено дві ставки оподаткування:

- 20 % бази оподаткування, що додаються до ціни виробу;
- нульова ставка (визначається п. 6.2 Закону України “Про податок на додану вартість”).

Порядок обчислення та сплати податку.

Цей податок сплачується зі знову створеної вартості підприємства. Товари продаються за договірними цінами з додатковим нарахуванням ПДВ. Податок сплачується на підставі податкової декларації, яка заповнюється і здається платником податку у встановлений чинним законодавством термін. При розрахунку суми ПДВ до сплати визначаються податкові зобов'язання, які становлять загальну суму податку, одержану (нараховану) платником податку у звітному (податковому) періоді. Потім розраховується податковий кредит, тобто сума, на яку платник податку має право зменшити податкове зобов'язання звітного періоду. Різниця між податковим зобов'язанням та податковим кредитом визначає розмір податкового платежу до сплати.

Датою виникнення податкового зобов'язання з продажу товарів (робіт, послуг) вважається та, що припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

- дата зарахування коштів від покупця (замовника) на банківський рахунок платника як оплата товарів (робіт, послуг), що підлягають продажу, а в разі продажу товарів (робіт, послуг) за готівку — дата їх оприбуткування в касі платника податку, а за відсутності такої — дата інкасації готівки в банківській установі, що обслуговує платника податку.
- дата відвантаження товарів, а для робіт (послуг) — дата оформлення документа, що засвідчує факт виконання робіт (послуг) платником податку.

Податковий кредит звітного періоду складається із сум податків, сплачених (нарахованих) платником податку у звітному періоді у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг), вартість яких входить до складу валових витрат виробництва (обігу) та основних фондів чи нематеріальних активів, що підлягають амортизації. Датою виникнення права платника податку на податковий кредит вважається дата здійснення першою з подій:

- дата списання коштів з банківського рахунка платника податку в оплату товарів (робіт, послуг), дата виписування відповідного рахунка (товарного чека) — у разі розрахунків з використанням кредитних дебетових карток або комерційних чеків.
- дата отримання податкової накладної, що засвідчує факт придбання платником податку товарів (робіт, послуг).

В окремих випадках чинним законодавством передбачається податкове відшкодування (наприклад, при експорті товарів за межі України). У загальному вигляді це суми, що підлягають поверненню платнику податку, який має право зменшити податкове зобов'язання звітного періоду. Підставою для отримання відшкодування є дані тільки податкової декларації за звітний період. За бажанням платника податку сума бюджетного відшкодування може бути повністю або частково зарахована в рахунок подальших платежів цього податку. Відшкодування здійснюється шляхом перерахування відповідних грошових сум з бюджетного рахунка на рахунок платника податку в установі банку, що обслуговує його.

Завдання 1

Підприємство виробляє продукцію із сировини, яку закупає на вітчизняному підприємстві. Вартість сировини та матеріалів – 8 млн грн. З цієї сировини виробляється за рік 5000 одиниць продукції, яка потім реалізується на вітчизняному ринку. Середньоринкова ціна на одиницю продукції – 2300 грн. Визначити розмір ПДВ, який повинно сплатити підприємство, якщо воно не має податкових пільг.

Приклад розв'язання. Валові доходи підприємства виробника

$$2300 \text{ грн} \cdot 5000 = 11,5 \text{ млн грн.}$$

Податкові зобов'язання підприємства

$$11,5 \text{ млн грн} \cdot 0,1667 = 1917050 \text{ грн.}$$

Податковий кредит

$$8 \text{ млн грн} \cdot 0,1667 = 1333600 \text{ грн.}$$

Розмір ПДВ до сплати

$$1917050 - 1333600 = 583450 \text{ грн.}$$

Завдання 2

Підприємство виробляє продукцію в середньому по 500 одиниць за місяць і при цьому має такі витрати на одиницю виробів:

- матеріальні (сировина, матеріали та ін.) – 35 грн;
- на оплату праці – 25 грн;
- на транспортування, маркетингові дослідження, зберігання – 20 грн.

Крім того, підприємство планує отримати прибуток від середньоринкової ціни в розмірі 110 грн. Визначити розмір ПДВ, який повинно сплатити підприємство.

Завдання 3

Підприємство виробляє товари із сировини, яку закупає у вітчизняних підприємств на суму 112 тис. грн. З цієї сировини воно виробляє продукцію на суму 186 тис. грн, з яких 60 % експортує за межі України. Визначити розмір ПДВ, який у кінцевому варіанті повинно сплатити підприємство.

Завдання 4

Торговельне підприємство придбало кіноапарати за ціною 350 грн кожний (разом з ПДВ). З усієї придбаної партії товарів 70 % було реалізовано за ціною 400 грн за одиницю, а апарати, які залишились, були реалізовані за ціною 380 грн за одиницю. Визначити розмір ПДВ до сплати цим торговельним підприємством.

Завдання 5

Підприємство придбало 140 морозильників за ціною 830 грн за одиницю (разом з ПДВ). Крім того, воно виробило і реалізувало 120 запасних частин за ціною 8 грн за одиницю. Протягом кварталу було реалізовано 80 % морозильників за ціною 870 грн за одиницю. Визначити розмір ПДВ, який повинно сплатити підприємство.

Завдання 6

Підприємство-виробник виготовило та реалізувало склотканину в розмірі 7000 м² за ціною 5,6 грн за 1 м². Прибуток становив 20 % ціни виробу. У структурі собівартості вартість сировини та матеріалів становить 18 %, вартість придбаних основних фондів — 30 % собівартості. Визначити розмір ПДВ до сплати цього підприємства.

Завдання 7

Торговельне підприємство крім реалізації товарів спортивного призначення здійснює рекламну діяльність. За один місяць магазин реалізував товарів на суму 1,3 млн грн і сплатив при цьому ПДВ. З метою здійснення рекламних заходів воно придбало обладнання на суму 600 тис. грн. Від рекламних заходів воно отримало обладнання на суму 500 тис. грн валового доходу. Визначити розмір ПДВ до сплати цього підприємства.

Завдання 8

Магазин спеціалізується на торгівлі побутової техніки. На початок місяця на підприємстві налічувало 70 пральних машин за ціною продажу 2100 грн за одиницю. Протягом місяця підприємство отримало ще 120 пральних машин за ціною виробника 1850 грн за одиницю. У кінці місяця всі пральні машини було продано за ціною 2150 грн кожна. Визначити розмір ПДВ, який потрібно сплатити виробничому підприємству.

Завдання 9

Бюджетна організація, яка здійснює спортивну підготовку молоді, окрім основних напрямів діяльності надає платні послуги та здійснює рекламні заходи.

Вартість придбаних для надання платних послуг матеріальних цінностей за місяць становила 8000 грн.

Вартість наданих послуг за місяць становила 3000 грн.

За здійснення рекламних заходів на рахунок організації було перераховано за місяць 2000 грн.

Сума матеріальних витрат, які зараховуються на вартість платних послуг, становила 1200 грн, а на рекламні заходи — 850 грн.

Визначити суму ПДВ, яку потрібно заплатити підприємству.

Завдання 10

Виробнича майстерня виробляє і реалізує авточохла та скло. Собівартість одного авточохла — 150 грн. При цьому матеріальні витрати у складі собівартості становлять 40 %, а норма рентабельності встановлена на рівні 35 %. Ціна одиниці — 180 грн. При цьому норма рентабельності встановлена на рівні 30 %. У собівартості питома вага матеріальних витрат становить 60 %. За місяць майстерня реалізує 1500 авточохла та 4000 одиниць скла. Визначити розмір ПДВ, який повинна сплатити майстерня.

Завдання 11

Підприємство, яке здійснює торговельну та обслуговуючу діяльність, придбало у виробника телевізори за ціною 900 грн за одиницю. З метою підвищення якості обслуговування та збільшення обсягів реалізації воно самостійно виробило до них запасні частини за ціною 25 грн за одиницю, в яких 10 % — це вартість сировини та матеріалів. За місяць підприємство реалізувало 200 телевізорів разом із запасними частинами за ціною 1400 грн за одиницю. Визначити розмір ПДВ, який повинно сплатити це підприємство до державно-го бюджету.

Завдання 12

Підприємство виготовляє та реалізує вимірювальну апаратуру типів А та Б. Собівартість одиниці виробу А — 5,5 грн, виробу Б — 4,5 грн. Прибутковість від цих виробів становить 20 %, вартість сиро-

вини та матеріалів у виробі А — 50 %, у виробі Б — 45 %. За місяць реалізується 3000 виробів А та 4000 виробів Б. Визначити розмір ПДВ, який повинно сплатити підприємство за місяць.

Завдання 13

Виробниче підприємство виробляє та реалізує ручки кулькові та чорнильні. Собівартість виробництва однієї кулькової ручки становить 0,8 грн, вартість сировини та матеріалів 30 %. Встановлений рівень — рентабельності 15 %. Чорнильна ручка реалізується за ціною 2,5 грн; питома вага сировини та матеріалів у собівартості продукції — 60 %. При цьому встановлений рівень рентабельності 20 %. За місяць реалізується 15000 кулькових ручок та 12 тис. чорнильних. Визначити розмір ПДВ до сплати підприємством за місяць.

Завдання 14

Виробниче підприємство виробляє фарби та лак будівельний. Собівартість 1 л фарби — 6,5 грн. При цьому встановлений підприємством рівень рентабельності 30 %. Вартість сировини та матеріалів у складі собівартості становить 40 %. Собівартість 1 л будівельного лаку — 8,5 грн. Норма рентабельності встановлена на рівні 35 %. Питома вага сировини та матеріалів в собівартості — 40 %. За місяць реалізується 4500 л фарби та 7000 л будівельного лаку. Розрахувати розмір ПДВ виробничого підприємства до сплати.

Завдання 15

Швейна фабрика виробляє та реалізує верхній одяг для чоловіків та жінок. Ціна реалізації жіночого пальто — 800 грн. При цьому вартість сировини та матеріалів у ціні виробу — 25 %. Ціна чоловічого пальто — 650 грн. При цьому вартість сировини та матеріалів в собівартості — 45 %. Встановлений рівень рентабельності 15 %. Розрахувати розмір ПДВ до сплати, якщо за місяць воно реалізує 500 жіночих пальто та 1200 чоловічих.

Завдання 16

Фабрика виробляє папір для принтерів та споживчий формат А4. Собівартість 1 кг паперу для принтерів — 6,2 грн. При цьому встановлений рівень рентабельності 20 %, питома вага сировини та матеріалів в собівартості — 25 %. На 1 кг споживчого паперу встанов-

лена відпускна ціна виробника 1,5 грн при рівні прибутковості 15 % і питомій вазі матеріальних ресурсів 30 %. Визначити розмір ПДВ до сплати підприємством за місяць, якщо воно реалізує за цей період 1500 кг паперу для принтерів та 5000 кг паперу формату А4.

Завдання 17

Підприємство виробляє та реалізує два типа окулярів: для поліпшення зору та від сонця. Ціна окулярів для поліпшення зору — 150 грн. При цьому встановлений рівень рентабельності 20 %. Вартість сировини, придбаної у постачальника — 85 грн на одиницю окулярів. Вартість окулярів від сонця — 75 грн при рівні рентабельності 15 % і вартості сировини та матеріалів у ціні виробу 35 грн. За місяць підприємство реалізує 450 окулярів для поліпшення зору та 2000 окулярів від сонця. Визначити розмір ПДВ, який повинно сплатити підприємство за місяць.

Завдання 18

Торговельне підприємство “Будинок меблів” придбало для реалізації 80 столів за ціною фабрики виробника 350 грн за одиницю. З цієї партії 75 % столів було реалізовано за ціною 500 грн за одиницю, залишки становили 470 грн за одиницю. Визначити розмір ПДВ до сплати за всю партію товару.

Завдання 19

Магазин з реалізації спортивних товарів придбав для реалізації спортивні велосипеди за ціною заводу-виробника 1500 грн за одиницю. З партії 1000 одиниць 80 % було реалізовано за ціною 1800 грн за одиницю, решта — за ціною 1700 грн. Розрахувати розмір ПДВ, який повинно сплатити торговельне підприємство за всю партію велосипедів.

Завдання 20

Виробниче підприємство виробляє годинники. Собівартість одиниці — 40 грн, норма прибутковості — 20 %. Питома вага матеріальних витрат (сировини, матеріалів) — 20 %. До годинників додаються дві батарейки вартістю 5 грн кожна, які закупаються у постачальника за ціною 4,5 грн за одиницю. За місяць реалізовано 600 годинників. Розрахувати розмір ПДВ, який повинно сплатити підприємство-виробник за місяць.

Завдання 21

Швейне виробниче підприємство виробляє та реалізує жіночі сукні собівартістю 50 грн за одиницю. Вартість сировини та матеріалів – 18 грн. Рівень рентабельності – 15 %. За місяць реалізовано 150 одиниць продукції. Розрахувати розмір ПДВ до сплати цього підприємства.

Завдання 22

Виробниче підприємство виготовляє та реалізує посуд. Собівартість виробництва чашки становить 12 грн, норма рентабельності – 15 %, вартість сировини та матеріалів у собівартості – 35 %. За місяць реалізовано 4000 чашок. Собівартість виробництва тарілки становить 8 грн, норма рентабельності – 10 %, вартість сировини в собівартості – 45 %. Розрахувати розмір ПДВ за місяць, якщо підприємство виробляє та реалізує за цей же період 5000 тарілок.

Завдання 23

Розрахувати суму ПДВ до сплати до бюджету або податкове відшкодування для підприємства за квартал за такими даними:

- за контрактом 1 отримана передплата на суму 3000 грн;
- за контрактом 2 відвантажена продукція, оплата за яку буде отримана в наступному місяці;
- за контрактом відвантажено продукції на суму 6000 грн з оплатою різниці в наступному кварталі.

Завдання 24

Виробниче підприємство реалізувало за звітний місяць продукції на суму 40 тис. грн. Для її виробництва воно закупило сировини та матеріалів на 8500 грн, отримало палива та електроенергії (разом з ПДВ) на суму 3000 грн, сплатило орендну плату (разом з ПДВ) на суму 1200 грн. Розрахувати розмір ПДП, який повинно сплатити підприємство за звітний місяць.

Завдання 25

Підприємство у звітному місяці реалізувало продукції на суму 70 тис. грн. Попередня оплата за відповідним контрактом у попередньому місяці становила 30 тис. грн. Для виробництва підприємство закупило у постачальника сировини та матеріалів на 10 тис. грн. Визначити розмір ПДВ, який повинно сплатити підприємство у звітному періоді.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Податок на додану вартість та його економічний зміст.
2. Економічна сутність поняття “додана вартість”.
3. Суб’єкт податку на додану вартість та його характеристика.
4. Об’єкт податку на додану вартість та його зміст.
5. Податкове зобов’язання по ПДВ та його сутність.
6. Податковий кредит та його характеристика.
7. Податкове відшкодування та можливість його отримання.
8. Пільги з ПДВ та їх види.
9. До оподаткування реалізації яких товарів (надання послуг) застосовується нульова ставка ПДВ?
10. Терміни сплати ПДВ та їх розрахунок.
11. Відповідальність платників податків за сплату ПДВ.
12. Види порушень з ПДВ та їх характеристика.
13. Методика розрахунку ПДВ на підприємстві.

Акцизний збір

Акцизний збір — це непрямий податок, який встановлюється на високоприбуткові товари або на такі, що виробляються монопольно. Цей податок включається в ціну виробів. Для цього Верховною Радою України визначається і затверджується перелік підакцизних товарів, який поступово зменшується.

Законодавчими документами для нарахування та сплати цього податку є Закон України “Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби” № 329/95-ВР від 15 вересня 1995 р. та Декрет Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 р. з подальшими змінами та доповненнями.

Платниками цього податку є суб’єкти підприємницької діяльності, які виробляють підакцизні товари, продукцію, а також суб’єкти господарської діяльності, які імпортують товари в Україну, або фізичні особи, які не мають статусу юридичної особи, або іноземні громадяни та особи без громадянства, які ввозять або пересилають предмети на митну територію України. До об’єкта оподаткування належать:

- реалізація вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) шляхом їх продажу, обміну;
- обороти з реалізації або передавання товарів для власного споживання, промислової переробки, а також для своїх працівників.
- митна вартість імпортованих товарів, придбаних за іноземну валюту або в порядку обміну чи безоплатного передання.

Акцизний збір обчислюється двома методами
Перший метод. За ставками у відсотках до обороту з продажу товарів, які реалізуються:

- за вільними цінами, виходячи з їх вартості за цими цінами, встановленими з урахуванням збору без ПДВ;
- за державними фіксованими або регульованими цінами, виходячи з їх вартості за цими цінами без урахування торговельних знижок, а також ПДВ.

При закупівлі імпортованих товарів оподатковуваний оборот визначається, виходячи з їх митної вартості. При визначенні митної вартості іноземна валюта перераховується в національну валюту України. Акцизний збір від реалізації товарів громадянами, які здійснюють підприємницьку діяльність, утримується у джерела виплати доходів.

Оподатковуваний оборот, який вже охоплює акцизний збір, визначається за наступною формулою

$$OO = \frac{C + \Pi}{100 - \text{Ст.А}} \cdot 100,$$

де С — собівартість виробництва; Π — прибуток; Ст.А — ставка акцизного збору.

Якщо товари імпортуються, оподатковуваний оборот визначається, виходячи з митної вартості товару та всієї суми сплаченого мита, тобто

$$OO = MB + M_T,$$

де MB — митна вартість; M_T — сплачене мито.

Розмір акцизного збору до сплати обчислюється за формулою

$$A = \frac{OO \times \text{Ст.А}}{100}.$$

Другий метод. Акцизний збір розраховується, виходячи зі ставок, що визначаються в ЄВРО. На товари вітчизняного виробництва акцизний збір розраховується, виходячи з ЄВРО, перерахованого у валюту України за курсом Національного банку України на перший день місяця, в якому здійснюються операції з відвантаження та продажу товарів і залишається незмінним протягом усього місяця. Якщо товари завозяться на митну територію України з-за кордону, акцизний збір визначається, виходячи з митної вартості товару в ЄВРО в перерахунку у валюту України за курсом Національного банку Украї-

ни на день митного оформлення товарів або день придбання марок акцизного збору.

На деякі групи товарів існує особлива методика розрахунку акцизного збору. Так, на алкогольні та тютюнові товари застосовується авансовий спосіб сплати податку. Платниками податку є суб'єкти підприємницької діяльності, тобто виробники зазначеної продукції; замовники цієї продукції, за дорученням яких виробляються ці товари; суб'єкти підприємницької діяльності, які імпортують алкогольні та тютюнові вироби на митну територію України як для власного виробництва, так і для подальшої реалізації.

Об'єктами оподаткування є обороти з реалізації вироблених на території України алкогольних та тютюнових виробів способом продажу, обміну або безоплатного передання; обороти з реалізації цих виробів для власного споживання та промислової переробки, а також виготовлені українськими виробниками на давальницьких умовах; алкогольні та тютюнові вироби, які завозяться на митну територію України для подальшої переробки або реалізації.

Для реалізації алкогольних та тютюнових виробів на митній території України виробник або суб'єкт, який імпортує ці вироби, повинен закупити акцизні марки на всі вироби, тобто податок сплачується авансовим способом. Уся вироблена продукція, або та, яка імпортується з-за кордону, повинна бути промаркована. Акцизні марки мають захисні смуги. Для вітчизняних виробників акцизні марки продаються, виходячи з планових місячних обсягів реалізації цих товарів згідно із замовленням. Якщо підакцизні товари згідно з чинним законодавством звільняються від оподаткування (наприклад, при експорті товарів), платнику цього податку повертається з бюджету сплачена сума акцизного збору.

Якщо суб'єкт підприємницької діяльності є імпортером алкогольних та тютюнових виробів, він повинен зареєструватися у продавця марок акцизного збору як імпортер і одержати відповідне посвідчення. Для отримання акцизних марок він подає заявку-розрахунок у трьох примірниках, а також платіжні документи, які підтверджують внесення грошових коштів за акцизні марки. При ввезенні наступних партій виробів марки акцизного збору продаються після того, як продавець марок отримає копію ввізної вантажної митної декларації на партії товарів, ввезені раніше. Після придбання марок акцизного збору імпортер алкогольних та тютюнових виробів передає їх іноземній фірмі-виробнику, що маркує цю продукцію. Зазначені підакцизні

вироби можуть ввозитися на територію України тільки через митниці вже з акцизними марками. При оформленні імпортованих алкогольних та тютюнових товарів на них повинні бути марки акцизного збору відповідного зразка. Крім того, органам митного контролю передається примірник заявки-розрахунку на одержання марок з відміткою органу, який продав акцизні марки, про повну сплату суми акцизного збору і попередня вантажна декларація про отримання товару.

Вітчизняні підприємства-виробники, які реалізують підакцизну продукцію, сплачують акцизний збір за алкогольні напої на третій робочий день після здійснення обороту з реалізацією, за тютюнові вироби — до 16 числа місяця, наступного за звітним.

Цей податок має пільги, які значно менші за кількістю порівняно з іншими податками. До них належать оборот з реалізації легкових автомобілів спеціального призначення (для швидкої допомоги, міліції, пожежних); оборот легкових автомобілів спеціального соціального призначення (для інвалідів); оборот з реалізації спирту етилового, який використовується для виробництва лікарських препаратів; підакцизні вироби, які експортуються з України (тільки за іноземну валюту).

Завдання 26

Підприємство виробляє підакцизну продукцію і реалізує її вітчизняним споживачам. Собівартість виробництва — 1,20 грн. Встановлений рівень прибутковості 20 %, акцизний збір — 30 %. Визначити відпускну ціну виробу, який виробляється підприємством, розмір акцизного збору та ПДВ.

Приклад розв'язання. Розмір прибутку в ціні виробу

$$1,20 \cdot 20 : 100 = 0,24.$$

Ціна на підакцизні товари разом з акцизним збором

$$Ц = \frac{С.в + Пр}{100 - Ст. ак. зб.} \cdot 100 = \frac{1,2 + 0,24}{100 - 30} \cdot 100 = \frac{1,44}{70} = 2,06.$$

Кінцева ціна на цукор

$$2,06 \cdot 1,20 = 2,47.$$

Розмір акцизного збору

$$2,06 \cdot 30 : 100 = 0,62.$$

Розмір ПДВ

$$2,47 \cdot 0,1667 = 0,41.$$

Завдання 27

Лікero-горілчаний завод виробляє та реалізує горілку “Козацька”. Роздрібна ціна однієї пляшки — 15 грн. Торговельне підприємство встановило торговельну надбавку до ціни виробника в розмірі 10 %. Прибутковість заводу-виробника становить 20 %. Визначити розмір ПДВ, який потрібно сплатити заводу, собівартість пляшки горілки, якщо акцизний збір встановлений згідно з чинним законодавством у розмірі 3 євро за 1 л чистого спирту (євро перераховується в національну валюту України за курсом НБУ на час розв’язання завдання).

Завдання 28

Завод шампанських вин виробив та реалізував за місяць 30 тис. пляшок шампанського. Відпускна ціна однієї пляшки — 6 грн. Визначити розмір ПДВ та акцизного збору, яку слід перерахувати до державного бюджету, якщо акцизний збір встановлений згідно з чинним законодавством у розмірі 0,3 євро за 1 л чистого спирту (євро перераховується в національну валюту України згідно з курсом НБУ на час розв’язання завдання).

Завдання 29

Лікero-горілчаний завод виробляє таку продукцію:

- горілку “Святкова” собівартістю 3 грн за пляшку, норма прибутковості — 20 %. За місяць було реалізовано 800000 пляшок;
- коньяк “Закарпатський” собівартістю 8 грн, норма прибутковості — 25 %. За місяць було реалізовано 300000 пляшок;
- вино “Квіти Дунаю” собівартістю 1,3 грн, норма прибутковості — 18 %. За місяць було реалізовано 400000 пляшок;

Акцизний збір на горілку встановлений згідно з чинним законодавством у розмірі 3 євро, на коньяк зазначеної марки — 3,5 євро, на вино — 0,15 євро за 1 л чистого спирту (євро перераховується в національну валюту України за курсом НБУ на час розв’язання завдання).

Розрахувати розмір акцизного збору, який повинен сплатити завод.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Акцизний збір як непрямий податок та його сутність.
2. Підакцизні вироби та їх характеристика.
3. Законодавча база стягнення акцизного збору в Україні.
4. Ставки акцизного збору та їх встановлення.
5. Способи сплати акцизного збору.
6. Особливості сплати акцизного збору за алкогольні та тютюнові вироби.
7. Особливості сплати акцизного збору при імпорті підакцизних товарів.
8. Пільги з акцизного збору та їх характеристика.

Мито

Мито — це непрямий податок, який стягується з товарів, що переміщуються через митний кордон України або прямують її територією транзитом. Цей податок включається в ціну виробу. Суб'єктами оподаткування є юридичні та фізичні особи, які перевозять товари через кордон держави. Мито сплачується на підставі заповненої митної декларації. Існує відмінність між сплатою цього податку юридичними та фізичними особами. Для фізичних осіб існує обмежена кількість товарів, які вони мають право провозити через кордон України без заповнення митної декларації. Об'єктом оподаткування є митна вартість або одиниця товару, яка завозиться на територію України.

Митне оподаткування є одним з напрямів економічної та митної політики держави, а також важливим важелем впливу та регулятором господарської діяльності.

Розрізняються два види переміщення через митний кордон України:

- ввезення товарів на територію держави, тобто фактичне переміщення через митний кордон товарів та інших предметів;
- транзит територією держави, тобто переміщення товарів та інших предметів під митним наглядом між двома пунктами або в межах одного пункту територією України.

Переміщення товарів через митний кордон України підлягає митному оформленню працівниками митниці. У такий спосіб забезпечується митний контроль. Однією з операцій, яка включається у процедуру митного контролю, є заповнення митної декларації шляхом подання заяви до відповідних органів із зазначенням точних даних

про мету переміщення товарів, а також інших даних згідно з чинним законодавством. Після оформлення декларації митниця здійснює митне оформлення, для чого потрібні такі документи:

- митна декларація;
- ліцензії та дозволи;
- документи, які підтверджують сплату відповідних митних платежів.

Базою для визначення та сплати мита є митна вартість товару, до складу якої входять:

- ціна придбання виробу;
- витрати на транспортування товарів;
- комісійні та брокерські витрати;
- плата за використання об'єктів інтелектуальної власності.

Після розрахунку митної вартості виробу визначаються країна-виробник та товарна група, що імпортується, порядок обчислення та сплати мита, а також порядок застосування пільг.

Крім сплати мита підприємство сплачує митні збори, які становлять митні платежі, що підлягають сплаті до бюджету суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності за роботу, виконувану митними органами. Платниками цих зборів є суб'єкти, щодо яких здійснюються митні дії. Митні збори стягуються за митне оформлення товарів та їх перебування під митним наглядом за кожною вантажною декларацією. Мито сплачується у валюті або гривнях. Розрізняються два види ставок: у відсотках до митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, та у встановленому еквіваленті на одиницю виробів.

Митна вартість автомобіля залежить від терміну, протягом якого експлуатувався автомобіль після дати випуску.

Термін експлуатації автомобіля	Новий	Понад 2 роки	Понад 3 роки	Понад 4 роки	Понад 5 років	Понад 6 років	7–10 років
Митна вартість автомобіля	100 %	80 %	70 %	60 %	50 %	40 %	30 %

Завдання 30

Підприємство придбало за \$15000 автомобіль зарубіжного виробництва марки “Форд” випуску 2002 року. Об'єм циліндрів двигуна

внутрішнього згоряння із запалюванням від іскри — 2500 см³. Курс долара на дату розмитнення — 5,05 грн. Вартість транспортування, страхування та брокерських послуг — \$500. Ставка мита — 20 %. Визначити розмір митних зборів, які повинно сплатити підприємство за придбаний автомобіль.

Приклад розв'язання. Митні збори визначаються за формулою

$$МЗ = МВ \cdot Ст,$$

де МВ — митна вартість, яка включає вартість товару, транспортування, страхування та брокерські послуги; Ст — ставка мита.

Митна вартість товару

$$\$15,000 + \$500 = \$15,500.$$

Вартість товарів в національній валюті:

$$\$15,500 \cdot 5,35 = 80,250 \text{ грн.}$$

Розмір митних зборів

$$\frac{80,250 \cdot 0,2}{100} = 160,5 \text{ грн.}$$

Завдання 31

Підприємство (м. Донецьк) у 2004 р. придбало у США десять легкових автомобілів “Ford” 2001 року випуску первинною вартістю \$20000. Об'єм циліндрів двигуна внутрішнього згоряння, запалювання від іскри — 2500 см³. Курс валюти на дату оформлення \$1 = 5,05 грн, євро = 6,70 грн. Розмір фрахту судна до пункту призначення в Миколаєві — \$600. Вартість послуги завантаження у США — \$40; розвантаження в Миколаєві — \$30; вартість доставки автомобілів у США — \$400; вартість транспортування автомобілів від Миколаєва до Донецька — 150 грн за один автомобіль. Ставка митного збору встановлена в розмірі 20 % митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування морем становлять 3 % вартості автомобіля. Розрахувати розміри митних зборів, акцизного збору та ПДВ, які повинно сплатити підприємство.

Завдання 32

Підприємство автомобілів (м. Харків) у 2004 р. придбало для власного користування п'ять автомобілів “Nissan” 1999 року випус-

ку (первинна вартість автомобіля \$10000). Об'єм циліндрів двигуна внутрішнього згоряння, запалювання від іскри — 2500 см³. Курс валюти на дату оформлення \$1 = 5,35 грн, євро = 6,50 грн. Розмір фрахту судна до пункту призначення в Херсоні — складає \$800; вартість послуги завантаження в Японії — \$30; розвантаження в Миколаєві — \$25; вартість доставки автомобілів в Японії — \$200; вартість транспортування автомобілів від Херсона до Харкова — 200 грн за один автомобіль. Ставка мита встановлена — 20 % митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування морем становлять 4 % вартості автомобіля. Розрахувати розміри митних зборів, акцизного збору та ПДВ, які повинно сплатити підприємство.

Завдання 33

Підприємство (м. Київ) у 2004 р. придбало в Німеччині три легкових автомобілі “Мерседес Бенц” 2003 року випуску (первинна вартість — \$12000). Об'єм циліндрів двигуна внутрішнього згоряння, запалювання від іскри — 2500 см³. Курс валюти на дату оформлення євро = 6,50 грн. Вартість транспортування до митного кордону України всіх автомобілів — 800 євро, територією України — 1500 грн за кожний автомобіль. Ставка мита встановлена в 0,2 % митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування становлять 2 % вартості автомобілів. Розрахувати розміри митних зборів, акцизного збору та ПДВ, які повинно сплатити підприємство.

Завдання 34

Підприємство (м. Київ) у 2004 р. придбало у Франції п'ять легкових автомобілів “Peugeot” 2000 року випуску первинною вартістю 10000 євро. Об'єм циліндрів двигуна внутрішнього згоряння, запалювання від іскри — 2500 см³. Курс валюти на дату оформлення євро = 6,50 грн. Розмір фрахту судна до пункту призначення в Одесі — 1500 євро; на всі автомобілі, вартість послуги завантаження у Франції 800 євро; розвантаження в Одесі — 400 євро; вартість доставки автомобілів у Франції — 400 євро; вартість транспортування автомобілів від Одеси до Києва — 150 грн за один автомобіль. Ставка митного збору встановлена 20 % митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування морем становлять 2 % вартості автомобіля. Розрахувати розміри митних зборів, акцизного збору та ПДВ, які повинно сплатити підприємство.

Завдання 35

Підприємство (м. Львів) у 2004 р. придбало у Франції десять легкових автомобілів “Renault” 2002 року випуску первинною вартістю 8000 євро. Об’єм циліндрів двигуна внутрішнього згоряння, запалювання від іскри – 2500 см³. Курс валюти на дату оформлення євро = 6,50 грн. Розмір фрахту судна до пункту призначення в Одесі – 3000 євро за всі автомобілі; вартість послуги завантаження у Франції – 1000 євро; розвантаження в Одесі 700 євро; вартість доставки автомобілів у Франції – 600 євро; вартість транспортування автомобілів від Одеси до Львова – 200 грн за один автомобіль. Ставка мита встановлена 20 % митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування морем становлять 2 % вартості автомобілів. Розрахувати розміри митних зборів, акцизного збору та ПДВ, які повинно сплатити підприємство.

Завдання 36

Приватне підприємство (м. Київ) у 2004 р. придбало в Німеччині легковий автомобіль “AUDI” 2001 року випуску (первинна вартість – 7000 євро). Об’єм циліндрів двигуна внутрішнього згоряння, запалювання від іскри – 2500 см³. Курс валюти на дату оформлення євро = 6,50 грн. Вартість транспортування автомобіля до митного кордону України – 500 євро; територією України – 2000 грн. Ставка мита встановлена 20 % митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування – 1,5 % вартості автомобіля. Розрахувати розміри митних зборів, акцизного збору та ПДВ, які повинно сплатити підприємство.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Мито та його економічна сутність.
2. Функції мита та їх зміст.
3. Митні збори та їх склад.
4. Порядок визначення митної вартості товару.
5. Об’єкти сплати мита.
6. Суб’єкти сплати мита та їх характеристика.
7. Порядок визначення мита до сплати.
8. Ставки мита та принципи їх встановлення.
9. Пільги при сплаті мита та їх характеристика.
10. Митна декларація та її зміст.
11. Особливості сплати мита юридичними та фізичними особами.

Податок на прибуток підприємства

Податок на прибуток підприємства — один з основних прямих податків держави, питома вага якого у зведеному бюджеті держави становить у середньому за останні 5 років 15–18 %. Законодавчою базою для його нарахування та сплати є Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 28 грудня 1994 р. № 334/94-ВР з подальшими змінами та доповненнями. Найзначніші зміни та доповнення, у тому числі й методологічного характеру, було внесено Законом України «Про зміни та доповнення до Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”» від 22 травня 1997 р. № 283/97-ВР.

Прийняте та чинне законодавство має як позитивні, так і негативні риси. До позитивних належать стимулюючий характер Закону та спрямованість на підвищення ділової активності підприємств; це один з основних регуляторів економіки як на макро-, так і на мікрорівні; база оподаткування охоплює всі види доходів підприємства. До негативних рис належать складність розрахунку оподаткованого обороту; невдосконала система прискореної амортизації; підвищення ціни, що негативно впливає на споживача; можливість ухилення від сплати податку та зменшення бази оподаткування; пропорційна ставка оподаткування незалежно від виду діяльності підприємства та ін.

Платниками податку на прибуток є резиденти та нерезиденти. З резидентів до них належать суб'єкти підприємницької діяльності; бюджетні, громадські та інші підприємства; установи та організації, які здійснюють діяльність, спрямовану на отримання прибутку як на території України, так і за її межами. З нерезидентів до платників податку належать створені в будь-якій організаційно-правовій формі фізичні та юридичні особи, які отримують доходи з джерел їх походження в Україні, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичний статус або імунітет згідно з міжнародними договорами України або законами. До платників податку на прибуток також належать підприємства залізничного транспорту, Національний банк України, установи пенітенціарної системи, які мають особливості при обчисленні сплати цього податку.

Об'єктом оподаткування є прибуток, який розрахований шляхом зменшення суми скоригованого валового доходу звітного періоду на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань.

Валовий дохід визначається як загальна сума доходу платника, отримана від усіх видів діяльності та нарахована протягом звіт-

ного періоду у грошовій, матеріальній або нематеріальній формі як на території України, її континентальному шельфі, так і за межами. Валовий дохід охоплює загальні доходи від продажу товарів (робіт, послуг), цінних паперів, здійснення банківських, страхових та інших операцій з надання фінансових послуг, операцій, доходи від спільної діяльності у вигляді дивідендів, отриманих від нерезидентів, процентів, роялті, володіння борговими вимогами, а також доходів від здійснення операцій лізингу (оренди). До складу валового доходу не входять суми акцизного збору, ПДВ, отримані чи нараховані у складі продажу продукції, сума коштів або вартість майна, отримана платником майна як компенсація за примусове відчуження державного, іншого майна тощо.

Валові витрати виробництва та обігу визначаються як сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальних формі, здійснюваних як компенсація вартості товарів (робіт, послуг), що придбані або виготовляються таким платником податку для їх подальшого використання у власній господарській діяльності.

Під терміном **амортизація** розуміють поступове зарахування на собівартість витрат на придбання, виготовлення або поліпшення основних фондів та нематеріальних активів у межах норм амортизаційних відрахувань. Амортизації підлягають витрати на придбання основних фондів та нематеріальних активів для власного виробничого використання, включаючи витрати на придбання племінної худоби, а також придбання, закладення і вирощування багаторічних насаджень до початку плодоношення; самостійне виготовлення основних фондів для власних виробничих потреб, включаючи витрати на виплату заробітної плати працівникам, які виготовляли такі основні фонди; проведення всіх видів ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних фондів; поліпшення якості земель, не пов'язаних з будівництвом. Окремі витрати (наприклад, придбання і відгодівлю продуктивної худоби; вирощування багаторічних плодонесних насаджень) не підлягають амортизації, а повністю зараховуються до складу валових витрат. Розрізняються кілька методів розрахунку амортизаційних відрахувань. Для основних фондів та нематеріальних активів застосовується лінійний метод. Його сутність полягає в тому, що відрахування здійснюються рівними частками виходячи з первинної вартості, нормативного терміну та норм

амортизаційних відрахувань. Для основних фондів існує інша методика розрахунку. Усі основні фонди поділяються на чотири групи. До першої належать будівлі, споруди, їх структурні компоненти, у тому числі житлові будинки та їх частини (квартири і місця загального користування), передавальні пристрої. До другої групи належать автомобільний транспорт та вузли (запасні частини) до нього, меблі, побутові електронні, оптичні, електромеханічні прилади та інструменти, інше конторське (офісне) обладнання, устаткування та приладдя до них. До третьої групи належать будь-які основні фонди, не включені у перші дві групи. До четвертої групи належать електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичної обробки інформації, їх програмне забезпечення, пов'язані з ними засоби зчитування або друкування інформації, інші інформаційні системи, телефони (у тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує вартість малоцінних товарів (предметів). Для кожної із зазначених груп визначені норми амортизації в розрахунку на податковий квартал. Так, для першої групи вона встановлена в 2 %, для другої — 10 %, для третьої — 6 %, для четвертої — 15 %. В окремих випадках може застосовуватися прискорений метод амортизації основних фондів. Термін такої амортизації становить 7 років; норми амортизації змінюються за роками: у перший рік — 15 %, другий — 30 %, третій — 20 %, четвертий — 15 %, п'ятий — 10 %, шостий та сьомий — по 5 %. Балансова вартість групи основних фондів на початок звітнього періоду розраховується за формулою

$$B(a) = B(a - 1) + П(a - 1) - В(a - 1) - A(a - 1),$$

де $B(a - 1)$ — балансова вартість групи на початок періоду, що передував звітному; $П(a - 1)$ — сума витрат на придбання основних фондів, здійснення капітального ремонту, реконструкції, модернізації та іншого поліпшення основних фондів протягом періоду, що передував звітному; $В(a - 1)$ — сума виведених з експлуатації основних фондів протягом періоду, що передував звітному; $A(a - 1)$ — сума амортизаційних відрахувань, нарахованих у періоді, що передував звітному.

Загалом платник податку може самостійно приймати рішення про застосування інших норм амортизації, які не перевищують зазначені.

З 1 січня 2004 р. чинним законодавством України встановлена основна ставка оподаткування — 25 %.

Завдання 37

Взуттєва фабрика щоквартально виробляє та реалізує 7000 пар взуття. Середня ринкова ціна однієї пари взуття — 144 грн. Квартальні умовно-постійні витрати — 235000 грн, змінні витрати на одну пару взуття — 57 грн. Для виробництва продукції підприємство застосовує обладнання першої групи амортизації на суму 1000000 грн, другої групи — на суму 400000 грн, третьої — 500000 грн, четвертої — 270000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який повинна сплатити фабрика за квартал.

Приклад розв'язання. Розмір валового доходу за квартал

$$7000 \cdot 144 = 1008000 \text{ грн.}$$

Розмір ПДВ

$$1008000 \cdot 0,1667 = 168,034 \text{ грн.}$$

Розмір валового доходу без ПДВ

$$1008000 - 168,034 = 911,966 \text{ грн.}$$

Розмір змінних витрат

$$7000 \cdot 57 = 399000 \text{ грн.}$$

Розмір амортизаційних відрахувань за групами:

- 1: $1000000 \cdot 2 : 100 = 20000$ грн.
- 2: $400000 \cdot 10 : 100 = 40000$ грн.
- 3: $500000 \cdot 6 : 100 = 30000$ грн.
- 4: $270000 \cdot 15 : 100 = 40500$ грн.

Разом амортизаційних відрахувань 130500 грн.

Оподатковуваний розмір прибутку:

$$911966 - 235000 - 399000 - 130500 = 207466 \text{ грн.}$$

Розмір податку на прибуток до сплати:

$$207466 \cdot 25 : 100 = 51867 \text{ грн.}$$

Завдання 38

Підприємство виробляє та реалізує радіоприймачі на території України за середньоринковою ціною 250 грн за одиницю. Для виробництва одиниці продукції витрачається сировини та матеріалів на суму 60 грн (разом з ПДВ). Витрати, пов'язані із зберіганням та реалі-

зацією продукції, становлять 80 грн на одиницю продукції. Розрахувати розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство з одиниці продукції.

Завдання 39

Підприємство виробляє ювелірних виробів за місяць на суму 2000000 грн. Вартість сировини та матеріалів, отриманих в Україні, з яких виробляються ці вироби, разом з ПДВ 650000 грн. Підприємство має витрати, пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції, у розмірі 800000 грн. Ставка акцизного збору на ці товари встановлена 35 %. Визначити розміри акцизного збору, ПДВ та податку на прибуток, які повинно сплатити підприємство.

Завдання 40

За звітний період підприємство реалізувало виробів на суму 50000 грн. Витрати на сировину та матеріали становили 15000 грн. За цей же час підприємство виплатило працівникам заробітну плату в розмірі 13000 грн, придбало науково-виробничу літературу на суму 1000 грн. Крім того, від особи підприємство отримало фінансову допомогу в розмірі 25000 грн. На балансі підприємства перебуває виробничий цех, балансова вартість якого на початок звітного періоду становила 175000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство.

Завдання 41

Підприємство виробляє та реалізує металеві вироби. Для здійснення процесу виробництва воно має цехові приміщення балансовою вартістю на початок звітного періоду 75000 грн. Загальна виручка від реалізації виробленої продукції – 45000 грн. Витрати на сировину, матеріали та електроенергію – 15000 грн, оплата праці працівників – 2400 грн, інші витрати – 900 грн. З іншої організації отримано доходи у вигляді дивідендів на суму 3000 грн. Розрахувати розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство.

Завдання 42

Адвокатська фірма надає юридичним та фізичним особам юридичні послуги і отримала за місяць 60000 грн валового доходу, з якої сплатила відповідно до законодавства ПДВ. Фірма орендує при-

міщення загальною площею 20 м². За кожний метр при цьому сплачує орендну щомісяця плату в розмірі 100 грн. Для службових цілей має автомобіль вартістю 4000 грн, а також офісні меблі балансовою вартістю на початок звітнього періоду 18000 грн. За звітний період працівникам фірми було виплачено заробітну плату в розмірі 5000 грн. За цей же період фірма придбала акцій в акціонерному банку на суму 12000 грн. Визначити, яку суму податку на прибуток повинна сплатити адвокатська фірма.

Завдання 43

Торговельно-посередницьке підприємство здійснює відповідну діяльність. За звітний період воно отримало від виробника товарів на суму 25000 грн, а реалізувала – на суму 55000 грн. Від здійснення бартерних операцій отримано доходу на суму 20000 грн. Підприємство здавало в оренду власні приміщення, за що отримало орендну плату в розмірі 5000 грн. За цей же період виплачено заробітну плату на суму 3000 грн. Підприємство має також у власності приміщення вартістю на початок звітнього періоду 70000 грн. Розрахувати суму податку на прибуток, яку повинно сплатити підприємство.

Завдання 44

Торговельно-посередницьке підприємство за звітний період продало товарів на суму 200000 грн. При цьому сплатило за придбані товари 75000 грн. Для здійснення своєї діяльності підприємство орендує офісне приміщення площею 70 м² та приміщення під склад загальною площею 140 м². Місячна орендна плата складає: за офісне приміщення – 25 грн, за 1 м² складських приміщень – 15 грн. Підприємство виплатило заробітну плату працівникам у розмірі 10000 грн. На балансі підприємства на початок року обладнання на суму 40000 грн, за рекламу продукції заплачено 3000 грн. Розрахувати розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство.

Завдання 45

Виробниче підприємство за звітний період виробило та реалізувало продукції на суму 80000 грн. При виробництві витрачено сировини та матеріалів на суму 15000 грн. За цей же час виплачено заробітну плату працівникам на суму 10000 грн. Підприємство має на балансі виробничі приміщення вартістю 150000 грн, автомобілі вар-

тістю 25000 грн, комп'ютерну та іншу обчислювальну техніку вартістю 12000 грн. У благодійний фонд перераховано 2000 грн. За звітний період підприємство сплатило податок на землю в розмірі 1200 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який підприємство повинно було сплатити за звітний період.

Завдання 46

Відкрите акціонерне товариство надає транспортні послуги. Для здійснення своєї діяльності воно має 5 легкових та 10 вантажних автомобілів загальною вартістю на початок звітного періоду 300000 грн, а також гараж вартістю 80000 грн. За звітний період підприємство надало послуг на суму 45000 грн. Було використано запасних частин на суму 5000 грн, сплачено податок з власників транспортних засобів на суму 14000 грн. Працівникам було виплачено заробітну плату на суму 3500 грн. Визначити розмір прибутку, який повинно сплатити автотранспортне підприємство до бюджету.

Завдання 47

Підприємство, яке здійснює рекламну діяльність, має на балансі офіс вартістю 20000 грн. Крім того, воно орендує приміщення площею 20 м², за яке сплачує орендну плату в розмірі 20 грн за 1 м². За звітний період підприємство надало послуг на суму 35000 грн. Було виплачено заробітну плату на суму 3000 грн, сплачено за папір для виробничих цілей 4000 грн; інші виробничі витрати становили 5400 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство.

Завдання 48

Фабрика з виробництва жіночого одягу виробляє та реалізує спідниці. За звітний період було вироблено 5000 одиниць продукції за 150 грн за одиницю. На балансі фабрики перебуває приміщення вартістю на початок звітного періоду 60000 грн. Продукція виробляється на обладнанні, вартість якого на початок періоду становила 45000 грн. Вартість обчислювальної техніки — 12000 грн. За цей же час працівникам було виплачено заробітну плату в розмірі 4500 грн та премію в розмірі 2000 грн. Особою надана додаткова фінансова допомога в розмірі 10000 грн. Розрахувати розмір податку на прибуток, який повинна сплатити до бюджету фабрика.

Завдання 49

Виробниче підприємство за звітний період виробило та продало продукції на суму 500000 грн, в тому числі акцизного збору 35000 грн. На виробництво продукції витрачено:

- сировини та матеріалів (разом з ПДВ) — 150000 грн;
- виплачено заробітну плату на суму 135000 грн;
- загальну суму від амортизації обладнання та приміщень 40000 грн;
- сплачено податкових платежів — 85000 грн;
- на рекламу — 35000 грн.

Розрахувати розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство за звітний період.

Завдання 50

У звітному періоді підприємство виробило та реалізувало за місяць 4000 одиниць виробів. Вартість одного виробу — 20 грн. При виробництві було витрачено сировини та матеріалів на суму 15000 грн, палива та електроенергії — 4500 грн. Заробітної плати виплачено на суму 8000 грн. Амортизаційні відрахування за квартал становили 33000 грн. Сума податкових платежів — 3000 грн. Розрахувати розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство за місяць.

Завдання 51

Підприємство за місяць реалізувало продукції на суму 90000 грн. За вироблену продукцію працівникам було сплачено заробітної плати на суму 13000 грн. Інші витрати підприємства за звітний період становили 20000 грн. Балансова вартість основних фондів на початок звітного періоду становила: 1 групи — 700000 грн; 2 групи — 500000 грн; 3 групи — 600000 грн; 4 групи — 200000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство до бюджету.

Завдання 52

Підприємство надає послуги за межами України і реалізує продукцію на внутрішньому ринку країни. За надані послуги за місяць за кордоном підприємство отримало \$ 3000 США при курсі валюти. Національного банку 5,05 грн за 1 дол. За звітний період воно реалізувало продукції на суму 1200000 грн, з яких повинно сплатити ПДВ. За виконану роботу підприємство сплатило працівникам заробітну

плату в сумі 130000 грн. За отриману продукцію постачальникам перерахувало 900000 грн. На початок звітнього періоду підприємство має на балансі основних фондів на суму: 1 групи — 100000 грн; 2 групи — 70000 грн; 3 групи — 25000 грн; 4 групи — 15000 грн. Розрахувати розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство.

Завдання 53

Підприємство отримало за імпорт товарів \$10000 США при курсі валюти Національного банку України 5,05 грн за 1 дол. За отриманий товар сплачено митних зборів на суму 2500 грн. Витрати з транспортування товарів до підприємства становлять 800 грн на всю партію товару. На території України придбаний товар буде реалізований у середньому з націнкою 25 %. Підприємство виплатило працівникам заробітну плату на суму 12000 грн. Воно має на балансі основних фондів 2 групи на 15000 грн. Розрахувати розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство за звітний місяць.

Завдання 54

Виробниче підприємство реалізувало продукції на суму 15000000 грн. Собівартість виробленої продукції — 6500000 грн. Підприємство за звітний період отримало прибуток від реалізації товарно-матеріальних коштів на суму 150000 грн. Доходи від позареалізаційних операцій — 65000 грн. Крім того, підприємство отримало дивідендів за акціями, вкладеними в інші підприємства, в розмірі 5500 грн. За звітний період підприємство сплатило податок із власників транспортних засобів на суму 12000 грн та податок за землю на суму 80000 грн. Витрати на утримання соціальної сфери становлять 18000 грн. У благодійні фонди перераховано 1000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який повинно сплатити виробниче підприємство за звітний період.

Завдання 55

Торгова біржа отримала за виконані послуги дохід разом з ПДВ 1500000 грн. Витрати, пов'язані з наданням послуг — 800000 грн. Сплачено податок за землю на суму 3000 грн, податок з власників транспортних засобів — 8000 грн. Крім посередницької діяльності біржа реалізувала власних основних засобів на суму 5000 грн. Розрахувати розмір податку на прибуток, який товарна біржа повинна сплатити.

Завдання 56

Оптово-посередницьке підприємство за три місяці реалізувало товарів на суму 1400000 грн. За отримані товари перераховано початальнику 1000000 грн. Витрати підприємства за звітний період становлять 1200000 грн. Крім того, сплачено податок із власників транспортних засобів в розмірі 5000 грн, податок на землю в розмірі 3000 грн. На балансі підприємства на початок звітнього періоду перебувало основних фондів: 1 групи на суму 350000 грн; 2 групи — 200000 грн; 3 групи — 70000 грн; 4 групи — 35000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який повинен бути перерахований оптово-посередницьким підприємством до бюджету за звітний період.

Завдання 57

Акціонерне товариство відкритого типу з переробки сировини отримало за звітний період валовий дохід на суму 4500000 грн, при цьому валові витрати, пов'язані з діяльністю підприємства, становили 2500000 грн. Підприємство сплатило податок на землю на суму 10000 грн, податок з власників транспортних засобів на суму 8500 грн. Відраховано на благодійну діяльність 2000 грн. Розрахувати розмір податку на прибуток, який акціонерне товариство повинно сплатити за звітний період.

Завдання 58

За перший квартал виробниче підприємство має такі показники діяльності:

1. Виручка від реалізації продукції — 500000 грн, від проведення посередницьких операцій — 15000 грн.
2. Валові витрати підприємства:
  - на придбання сировини та матеріалів для виробничих цілей — 150000 грн.
  - амортизаційні відрахування — 450000 грн;
  - транспортні витрати — 70000 грн;
  - за послуги стороннім організаціям — 3500 грн;
  - сплачено податкових платежів до бюджетів усіх рівнів, крім ПДВ, на суму 65000 грн;
  - одержано дивідендів за акціями, які належали підприємству на суму 1200 грн.

Розрахувати розмір податку на прибуток, який підприємство повинно сплатити за звітний період.

Завдання 59

Підприємство виробляє та реалізує продукцію за межі України. За звітний період було отримано за реалізовану продукцію \$20000 (курс на момент надходження становив 5,05 грн за 1 дол.). На суму відвантаженого товару нараховано митні збори на суму 5000 грн. Крім експорту підприємство реалізувало товарів на внутрішньому ринку на суму 35000 грн. Виробничі витрати становили 35000 грн, фонд оплати праці становив 15000 грн, інші витрати, пов'язані з маркетинговими заходами, становили 6000 грн, витрати зі збуту продукції – 12000 грн. Підприємство має на балансі основні фонди: 1 групи на суму 150000 грн; 2 групи – 15000 грн; 4 групи – 12000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство за звітний період.

Завдання 60

Виробниче підприємство за звітний квартал виробило та реалізувало продукції на суму 2500000 грн. Матеріальні витрати, які ввійшли у собівартість, становили 70000 грн, витрати на утримання соціальної сфери – 7000 грн. Інші витрати, пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції, – 120000 грн. За звітний період сплачено податкових платежів: податок з власників транспортних засобів – 1500 грн; земельний податок – 4500 грн. За перші два місяці кварталу було сплачено авансові платежі податку на прибуток в сумі 24000 грн. Крім того, підприємство отримало прибуток від реалізації основних фондів на суму 8000 грн, дивідендів на вкладений капітал у сумі 5000 грн. На балансі підприємства залишились основні фонди: 1 групи амортизації в розмірі 100000 грн; 2 групи – 25000 грн; 3 групи – 14 тис. грн; 4 групи – 8000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, що підприємство повинно сплатити до бюджету з урахуванням раніше сплачених сум цього податку.

Завдання 61

Виробниче підприємство за звітний квартал виробило та реалізувало продукції на суму 1500000 грн. Від посередницької діяльності воно отримало коштів 35000 грн. Витрати, пов'язані з виробництвом, реалізацією продукції та посередницькою діяльністю, – 950000 грн. До бюджету сплачено податкових платежів (крім ПДВ) на суму 250000 грн. Авансові платежі з податку на прибуток становили за два місяця 15000 грн. Визначити остаточний розмір податку на

прибуток, який повинно сплатити підприємство за звітний квартал.

Завдання 62

Підприємство за звітний квартал отримало валовий дохід від основної діяльності 2500000 грн, від додаткової діяльності — 450000 грн. Валові витрати, пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції, а також додатковою діяльністю, становлять 1000000 грн. Прибуток від акцій, які належать підприємству, становить 15000 грн. За звітний період підприємство сплатило податкових платежів (крім ПДВ) на суму 120000 грн, перерахувало авансових платежів податку на прибуток 25000 грн. Перераховано на благодійні цілі 15000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство в кінці кварталу.

Завдання 63

Акціонерне товариство, яке здійснює виробничу діяльність, за звітний квартал має такі показники господарсько-фінансової діяльності.

1. Виручка від реалізації продукції — 4500000 грн.
2. Виручка від аукціонних торгів — 500000 грн.
3. Виручка від додаткової підприємницької та посередницької діяльності — 350000 грн.
4. Валові витрати, пов'язані зі здійсненням виробничої та іншої діяльності, — 3500000 грн.
5. Перераховано на соціальні потреби будинку відпочинку 25000 грн.
6. На благодійні цілі перераховано 2000 грн.
7. Авансова сума податку на прибуток — 50000 грн.

Розрахувати розмір податку на прибуток, який повинно сплатити підприємство до бюджету.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Платники податку на прибуток та їх характеристика.
2. Об'єкт податку на прибуток та його зміст.
3. Законодавча база податку на прибуток та її характеристика.
4. Валовий дохід підприємства та його характеристика.
5. Валові витрати підприємства та їх зміст.

6. Амортизаційні відрахування та методика їх розрахунку.
7. Ставки податку на прибуток.
8. Пільги з податку на прибуток та порядок їх надання.
9. Терміни сплати податку на прибуток.
10. Відповідальність за своєчасність та правильність нарахування податку на прибуток.
11. Особливості сплати податку на прибуток підприємствами різних напрямів діяльності.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Концептуальні засади податкової політики

1. Податкова політика та її сутність.
2. Макро- та мікрорівень податкової політики, їх особливості.
3. Державна податкова політика та її характеристика.
4. Дискредитаційна та антидискредитаційна державна податкова політика.
5. Економічна теорія Д. Кейнса та її зміст.
6. Економічна теорія А. Лафера та її зміст.

Тема 2. Історичний аспект розвитку податкової політики держави

1. Податкова політика та економічні умови її появи.
2. Податкова політика Римської імперії.
3. Податкова політика Західної та Центральної Європи.
4. Податкова політика Русі до XVI ст. та види податків.
5. Податкова політика України до 1917 р.
6. Податкова політика часів СРСР.

Тема 3. Теоретичні та методологічні засади податкового менеджменту

1. Податковий менеджмент та його сутність.
2. Рівні податкового менеджменту та їх характеристика.
3. Принципи податкового менеджменту.
4. Проблеми, які вирішує податковий менеджмент.
5. Мета та завдання податкового менеджменту.
6. Основні завдання податкового менеджменту.
7. Функції податкового менеджменту.
8. Податковий менеджмент стратегічний та тактичний.

Тема 4. Система інформаційного забезпечення податкового менеджменту

1. Інформаційне забезпечення та його сутність.
2. Зовнішні та внутрішні користувачі інформаційної бази та їх характеристика.
3. Вимоги до інформаційної бази.
4. Система показників інформаційної бази податкового менеджменту.

Тема 5. Податковий аналіз та його місце в системі функціонування податкового менеджменту

1. Сутність податкового аналізу.
2. Класифікація податкового аналізу за різними ознаками.
3. Функції податкового аналізу.
4. Принципи податкового аналізу.
5. Порядок виконання системного податкового аналізу.
6. Етапи комплексного податкового аналізу.
7. Класифікація методів податкового аналізу за різними ознаками.

Тема 6. Планування податкових платежів як складова податкового менеджменту

1. Сутність планування податкових платежів.
2. Рівні плану податкових платежів та їх зміст.
3. Розробка плану податкових платежів та його сутність.
4. Заходи з розробки плану податкових платежів.
5. Методи розробки плану податкових платежів.
6. Види планів податкових платежів на підприємстві.
7. Стратегія податкового планування підприємства та етапи її розробки.
8. Показники ефективності плану податкових платежів підприємства.
9. Оптимізація плану податкових платежів підприємства та її характеристика.

Тема 7. Система та методи контролю податкового менеджменту

1. Сутність податкового контролю.
2. Внутрішній та зовнішній податковий контроль, характеристики.
3. Зміст комплексного податкового контролю.
4. Методи боротьби з ухиленням від сплати податків.

5. Види порушень податкового законодавства.
6. Види покарань за порушення податкового законодавства.

Тема 8. Податкове регулювання в системі податкового менеджменту

1. Податкове регулювання та його сутність.
2. Здійснення державного податкового регулювання в Україні.
3. Принципи організації та функції податкового регулювання.
4. Методи податкового регулювання.
5. Пільги за податками та їх місце в податковій політиці підприємства.
3. Принципи надання пільг з оподаткування на підприємстві.
4. Класифікація пільг та їх характеристика.
5. Організація вільних економічних зон України та їх значення для економічного розвитку держави.
6. Офшорні зони та особливості організації оподаткування в них.

Тема 9. Система оподаткування та її складові

1. Сутність системи оподаткування.
2. Податкова база та її характеристика.
3. Принципи будування системи оподаткування та особливості застосування їх в Україні.
4. Закони, які потрібно враховувати при будуванні системи оподаткування.
5. Цільові установи при будуванні системи оподаткування.

Тема 10. Податки, їх функції та класифікація

1. Сутність податків і значення у фінансовій системі України.
2. Функції податків.
3. Місце податків у фінансовій системі підприємства.
4. Переміщення податків між суб'єктами системи оподаткування.
5. Класифікація податків за різними ознаками.

Тема 11. Податкове право та його складові

1. Податкове право як складова фінансового права.
2. Податкові правовідносини та їх сутність.
3. Суб'єктивне податкове право та його зміст.
4. Принципи та методи податкового права.
5. Податкові закони: види та зміст.
6. Плата, відрахування, податки та їх характеристика.

7. Елементи та терміни податкового права.
8. Податкові ставки та їх види.

Тема 12. Порядок та способи сплати податків

1. Порядок сплати податків та його зміст.
2. Кадастровий спосіб сплати податків та його зміст.
3. Спосіб сплати податку “у джерела”.
4. Авансовий спосіб сплати податків.
5. Спосіб сплати податку згідно з поданою податковою декларацією.

Тема 13. Податкова політика в державах світу

1. Податкова політика зарубіжних країн та її особливості.
2. Види податків зарубіжних країн.
3. Особливості порядку нарахування та сплати окремих податків у різних країнах світу.
4. Податкове право в різних країнах та його особливості.
5. Методи розрахунку об'єктів оподаткування та його складових.
6. Пільги за податками та методика їх застосування.
7. Податкова звітність та права податкових органів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Варіант 1

Реферат на тему “Податкова політика підприємства та характеристика її складових”.

Питання:

1. Вимоги до інформаційної бази, необхідної для податкового менеджменту.
2. Класифікація видів аналізу за різними ознаками.
3. Планування податкових платежів залежно від рівня управління.

Варіант 2

Реферат на тему “Податкове регулювання та його зміст”.

Питання:

1. Законодавчі та нормативні документи, що входять до складу інформаційної податкової бази.
2. Функції податкового аналізу та їх характеристика.
3. Порядок та етапи податкового планування на підприємстві.

Варіант 3

Реферат на тему “Інформаційне забезпечення податкового менеджменту та його зміст”.

Питання:

1. Принципи виконання податкового аналізу.
2. Податкова стратегія підприємства та етапи її розробки.
3. Податковий контроль та його види.

Варіант 4

Реферат на тему “Податковий аналіз та методи його виконання на різних рівнях податкового менеджменту”.

Питання:

1. Податковий календар підприємства та його сутність.
2. Пільги за податками, які може отримати підприємство, та їх види.
3. Внутрішній податковий контроль та методи його виконання на підприємстві.

Варіант 5

Реферат на тему “Податкове планування та його місце в системі загальної фінансової стратегії підприємства”.

Питання:

1. Джерела інформації для аналізу податкових платежів підприємства.
2. Види податкового контролю та їх характеристика.
3. Вільні економічні зони та їх місце в загальній системі податкового регулювання.

Варіант 6

Реферат на тему “Податкова система та її складові”.

Питання:

1. Податок та його сутність.
2. Загальнодержавні податкові платежі та їх види.
3. Способи сплати податкових платежів та їх характеристика.

Варіант 7

Реферат на тему “Принципи будування податкової системи та їх зміст”.

Питання:

1. Обов'язкові відрахування та їх характеристика.
2. Місцеві податкові платежі та їх види.
3. Фіскальна функція податків та її зміст.

Варіант 8

Реферат на тему “Податкове право та його сутність”.

Питання:

1. Податкові ставки та їх визначення.
2. Прямі податки та їх види.
3. Регулювальна функція податків та її зміст.

Варіант 9

Реферат на тему “Класифікація податкових платежів за різними ознаками”.

Питання:

1. Суб'єкт оподаткування та його характеристика.
2. Непрямі податкові платежі та їх характеристика.
3. Перекладання податкових платежів та його характеристика.

Варіант 10

Реферат на тему “Методи та способи сплати податкових платежів”.

Питання:

1. Податкова база та її характеристика.
2. Податкові платежі, які сплачують юридичні особи, та їх характеристика.
3. Податкова пільга та її зміст.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Податкова політика та її сутність.
2. Державна податкова політика та її характеристика.
3. Податковий менеджмент підприємства та його особливості.
4. Принципи та проблеми, які вирішує податковий менеджмент.
5. Мета та завдання державного податкового менеджменту.
6. Основні завдання податкового менеджменту підприємства.
7. Мета та завдання податкового менеджменту підприємства.

8. Склад податкового менеджменту підприємства та його характеристика.
9. Складові державного податкового менеджменту та їх зміст.
10. Економіко-статистичні методи аналізу та планування податкових платежів.
11. Податкове регулювання як складова податкового менеджменту.
12. Напрями поліпшення методів аналізу та планування податкових платежів підприємства.
13. Інформаційне забезпечення податкового менеджменту та його сутність.
14. Зовнішні та внутрішні користувачі інформаційної бази та їх характеристика.
15. Вимоги до інформаційної бази.
16. Система показників інформаційної бази податкового менеджменту.
17. Показники ефективності податкового менеджменту підприємства.
18. Податковий аналіз, його сутність та зміст.
19. Класифікація видів податкового аналізу за різними ознаками.
20. Функції податкового аналізу.
21. Принципи податкового аналізу.
22. Порядок виконання системного податкового аналізу.
23. Етапи виконання комплексного податкового аналізу.
24. Класифікація методів податкового аналізу за різними ознаками.
25. Планування податкових платежів на рівні держави та його зміст.
26. Значення плану податкових платежів на державному рівні для визначення загального бюджету.
27. Методи розрахунку податкових платежів на державному рівні.
28. Місце планування податкових платежів у загальній фінансовій стратегії підприємства.
29. Принципи планування податкових платежів та їх зміст.
30. Організація планування податкових платежів на підприємстві та її зміст.
31. Стратегічне податкове планування підприємства та його особливості.
32. Тактичне податкове планування підприємства та його характеристика.

33. Оперативне планування податкових платежів підприємства та його зміст.
34. План податкових платежів на різних рівнях управління та їх зміст.
35. Розробка плану податкових платежів та його сутність.
36. Заходи щодо розробки плану податкових платежів.
37. Методи розробки плану податкових платежів підприємства.
38. Види планів податкових платежів на підприємстві.
39. Стратегія податкового планування підприємства та етапи її розробки.
40. Показники ефективності плану податкових платежів підприємства.
41. Оптимізація плану податкових платежів підприємства та її характеристика.
42. Розробка окремих податкових платежів підприємства.
43. Податковий календар та його зміст.
44. Податковий контроль, його зміст та сутність.
45. Органи, які здійснюють податковий контроль в Україні, та їх характеристика.
46. Повноваження контролюючих органів та їх зміст.
47. Зовнішній податковий контроль та його зміст.
48. Внутрішній податковий контроль та його характеристика.
49. Комплексний податковий контроль та його зміст.
50. Причини ухилення від сплати податків їх платниками.
51. Методи боротьби з ухиленнями від сплати податків.
52. Види порушень податкового законодавства.
53. Види покарань за порушення податкового законодавства.
54. Податкове регулювання та його сутність.
55. Здійснення державного податкового регулювання в Україні.
56. Принципи організації та функції податкового регулювання.
57. Методи здійснення податкового регулювання.
58. Ефективність здійснення податкового регулювання в Україні та шляхи її підвищення.
59. Пільги на податки та їх місце в податковій політиці підприємства.
60. Принципи надання пільг при оподаткуванні підприємства.
61. Класифікація пільг та їх характеристика.
62. Організація вільних економічних зон України та їх значення для економічного розвитку держави.

63. Принципи організації вільних економічних зон в Україні.
64. Вимоги, яких потрібно дотримувати при відкритті вільних економічних зон.
65. Характеристика відкритих вільних економічних зон України.
66. Офшорні зони та їх характеристика.
67. Особливості організації оподаткування в офшорних зонах світу.
68. Джерела інформаційної бази податкового менеджменту та їх характеристика.
69. Методи опрацювання інформації для аналізу податкових платежів підприємства.
70. Організація податкового менеджменту на підприємстві та її зміст.
71. Ефективність податкового менеджменту підприємства та її визначення.
72. Рівні податкового менеджменту та їх характеристика.
73. Аналіз податкових платежів як складової податкового менеджменту.
74. Стратегії податкового менеджменту та їх характеристика.
75. Податковий менеджмент як складова загальної податкової політики підприємства.
76. Методи отримання та опрацювання інформації для податкового менеджменту.
77. Методи здійснення державного податкового контролю та їх характеристика.
78. Податковий менеджмент держави та його сутність.
79. Податковий менеджмент підприємства та характеристика його складових.
80. Податкова політика підприємства: мета та завдання.
81. Система оподаткування та її сутність.
82. Податкова база та її характеристика.
83. Принципи побудови системи оподаткування та особливості їх застосування в Україні.
84. Закони, які потрібно враховувати при побудові системи оподаткування.
85. Цільові установи при побудові системи оподаткування.
86. Податки, їх сутність і значення у фінансовій системі України.
87. Функції податків.
88. Місце податків у фінансовій системі підприємства.

89. Перекладання податків між суб'єктами системи оподаткування.
90. Класифікація податків за різними ознаками.
91. Сутність податку на додану вартість.
92. Порядок розрахунку ПДВ та його ставки.
93. Акцизний збір і визначення підакцизних товарів. Ставки акцизного збору та чинники, від яких вони залежать.
94. Порядок сплати акцизного збору.
95. Мито та його характеристика. Митні ставки та особливості їх формування.
96. Податок на прибуток та його економічна сутність.
97. Об'єкт податку на прибуток та методика його розрахунку. Ставки податку на прибуток та їх застосування.
98. Податок на доходи фізичних осіб та його характеристика.
99. Майнові податки та їх характеристика.
100. Податок на землю та його характеристика.
101. Податок з власників транспортних засобів та порядок його сплати.
102. Державне мито та його характеристика.
103. Податки за використання ресурсів та порядок їх нарахування.
104. Збори на обов'язкове пенсійне страхування та його характеристика.
105. Збори на обов'язкове соціальне страхування та їх зміст.
106. Збір на страхування на випадок безробіття та порядок його розрахунку.
107. Інші збори, обов'язкові платежі та їх зміст.
108. Податкове право як складова фінансового права.
109. Податкові правовідносини та їх сутність.
110. Суб'єктивне податкове право та його зміст.
111. Принципи та методи податкового права.
112. Податкові закони: види та зміст.
113. Плата, відрахування, податки та їх характеристика.
114. Елементи та терміни податкового права.
115. Податкові ставки та їх види.
116. Порядок сплати податків та його зміст.
117. Кадастровий спосіб сплати податків та його зміст.
118. Спосіб сплати податку "у джерела".
119. Авансовий спосіб сплати податків.
120. Спосіб сплати податку згідно з поданою податковою декларацією.

ТЕСТИ

1. Держава не виконує таку функцію:
  - 1.1. Економічну.
  - 1.2. Екологічну.
  - 1.3. Захисту та охорони здоров'я.
  - 1.4. Управління приватними підприємствами.
2. Податкова політика визначається на рівнях:
  - 2.1. Одному.
  - 2.2. Двох.
  - 2.3. Трьох.
  - 2.4. Чотирьох.
3. Макрорівень податкової політики — це рівень:
  - 3.1. Держави.
  - 3.2. Підприємства.
  - 3.3. Громадянина.
  - 3.4. Іноземного інвестора.
4. Мікрорівень податкової політики — це рівень:
  - 4.1. Держави.
  - 4.2. Суспільства загалом.
  - 4.3. Підприємства.
  - 4.4. Між державами.
5. На макрорівні податкову політику розробляють:
  - 5.1. Державні органи.
  - 5.2. Працівники підприємства.
  - 5.3. Громадяни.
  - 5.4. Іноземні інвестори.
6. Податки не виконують таку функцію:
  - 6.1. Фіскальну.
  - 6.2. Захисту та охорони громадян.
  - 6.3. Розподільчу.
  - 6.4. Соціальну.
7. Податки виконують таку функцію:
  - 7.1. Захисту та охорони громадян.
  - 7.2. Охорони навколишнього середовища.

- 7.3. Економічну.
- 7.4. Фіскальну.
8. Держава повинна здійснювати дискреційну політику в таких випадках:
- 8.1. Коли знижується попит на вироби.
  - 8.2. Коли збільшуються обсяги виробництва товарів.
  - 8.3. Коли збільшуються доходи населення.
  - 8.4. Коли збільшується валовий національний продукт.
9. Держава повинна здійснювати антидискреційну політику в таких випадках:
- 9.1. Коли знижується попит споживачів.
  - 9.2. Коли зменшуються обсяги виробництва продукції.
  - 9.3. Коли збільшується валовий національний продукт.
  - 9.4. Коли зменшуються доходи споживачів.
10. Найорганізованіша податкова система вперше була утворена в такій державі:
- 10.1. Італії.
  - 10.2. Греції.
  - 10.3. Франції.
  - 10.4. Німеччині.
11. На Русі в IX–X ст. стягувались переважно такі податки:
- 11.1. Перевіз.
  - 11.2. Серебщина.
  - 11.3. Волощина.
  - 11.4. Стація.
12. У XV ст. в Україні стягувались такі податки:
- 12.1. Гостинне мито.
  - 12.2. Ямські.
  - 12.3. Пищальні.
  - 12.4. Волощина.
13. Основне завдання введеної в XVII ст. посади прибульника полягало в такому:
- 13.1. Стягненні податків.
  - 13.2. Впровадженні нових податків.
  - 13.3. Збільшенні надходжень до казни держави.
  - 13.4. Збільшення розміру ставок оподаткування.

14. Податковий менеджмент охоплює таку кількість рівнів:
  - 14.1. Один.
  - 14.2. Два.
  - 14.3. Три.
  - 14.4. Чотири.
15. Податковий менеджмент не має такого рівня:
  - 15.1. Державного.
  - 15.2. Галузевого.
  - 15.3. Підприємства.
  - 15.4. Громадян.
16. До суб'єкта оподаткування належать:
  - 16.1. Майно та дохід підприємства.
  - 16.2. Платник податку.
  - 16.3. Розмір податку.
  - 16.4. Органи податкової адміністрації.
17. Не є елементом податкового менеджменту:
  - 17.1. Планування.
  - 17.2. Облік та аудит.
  - 17.3. Аналіз податкових платежів.
  - 17.4. Регулювання.
18. Елементом податкового менеджменту є такий:
  - 18.1. Облік та аудит.
  - 18.2. Розрахунок податкових платежів.
  - 18.3. Контроль.
  - 18.4. Виробнича програма.
19. За правильністю сплати податку підприємством мають право здійснювати контроль:
  - 19.1. Інші підприємства.
  - 19.2. Спільні підприємства.
  - 19.3. Банки, де підприємство має розрахунковий рахунок.
  - 19.4. Нотаріальні контори.
20. Об'єктом оподаткування може бути:
  - 20.1. Майно та дохід підприємства.
  - 20.2. Рівень прибутку.

- 20.3. Пільга, яка надається платнику податку.
- 20.4. Платник податку.
- 21. У функції податкового менеджменту не входить:
  - 21.1. Розробка податкової стратегії підприємства.
  - 21.2. Аналіз податкової системи підприємства.
  - 21.3. Організація контролю за виконанням податкової політики.
  - 21.4. Внесення змін у діючі методики розрахунку окремих податків.
- 22. Стратегічний податковий менеджмент — це:
  - 22.1. Сума валових доходів підприємства.
  - 22.2. Сума сукупних валових доходів держави.
  - 22.3. Валовий прибуток підприємства.
  - 22.4. Різниця між валовими доходами та валовими витратами підприємства.
- 23. Тактичний податковий менеджмент — це:
  - 23.1. Сумарні валові доходи підприємства.
  - 23.2. Валовий прибуток підприємства.
  - 23.3. Стратегічний податковий потенціал за мінусом податкових пільг.
  - 23.4. Сума валових витрат підприємства.
- 24. Податковий потенціал не залежить:
  - 24.1. Від речових чинників виробництва.
  - 24.2. Від трудових чинників виробництва.
  - 24.3. Від інфраструктури, яка діє навколо підприємства.
  - 24.4. Сукупності управлінських дій керівництва підприємства.
- 25. До зовнішніх належать такі користувачі інформації з податків:
  - 25.1. Керівники підприємства.
  - 25.2. Фінансові служби підприємства.
  - 25.3. Власники та співвласники підприємства.
  - 25.4. Кредитори підприємства.

26. Основна мета зовнішніх користувачів інформації полягає у визначенні:
  - 26.1. Розміру сплачених непрямих податкових платежів.
  - 26.2. Розміру сплачених прямих податкових платежів.
  - 26.3. Загальної суми сплачених податкових платежів.
  - 26.4. Виробничої програми підприємства.
27. Для внутрішніх користувачів інформація з податкових платежів потрібна з такою метою:
  - 27.1. Розробки податкової стратегії підприємства.
  - 27.2. Визначення розміру валового доходу підприємства.
  - 27.3. Визначення розміру сплати прямих податкових платежів підприємства.
  - 27.4. Визначення виробничої програми підприємства.
28. До внутрішніх належать такі користувачі інформації з податків:
  - 28.1. Державний або акціонерно-комерційні банки
  - 28.2. Потенційні інвестори.
  - 28.3. Фінансові служби підприємства.
  - 28.4. Кредитори.
29. До інформації з податкових платежів не належить така вимога:
  - 29.1. Систематичність.
  - 29.2. Корисність.
  - 29.3. Динамізм.
  - 29.4. Фактичність.
30. На підприємстві до джерела інформації для податкового менеджменту належить:
  - 30.1. Дані статистичного збірника держави.
  - 30.2. Виробнича програма підприємства.
  - 30.3. План рекламних заходів.
  - 30.4. Бухгалтерський та податковий облік на підприємстві.
31. Верховна Рада України приймає:
  - 31.1. Укази з різних податкових платежів.
  - 31.2. Декрети.
  - 31.3. Методичні вказівки з розрахунку податкових платежів.
  - 31.4. Закони України.

32. Президент України може видавати:
  - 32.1. Укази з різних податкових платежів.
  - 32.2. Декрети.
  - 32.3. Методичні вказівки з розрахунку податкових платежів.
  - 32.4. Закони України.
33. Кабінет Міністрів України має право видавати:
  - 33.1. Укази з різних податкових платежів.
  - 33.2. Декрети.
  - 33.3. Методичні вказівки з розрахунку податкових платежів.
  - 33.4. Закони України.
34. Граничні ставки з місцевих податкових платежів визначає:
  - 34.1. Верховна Рада України.
  - 34.2. Президент України.
  - 34.3. Кабінет Міністрів України.
  - 34.4. Органи місцевого самоврядування.
35. Кінцеві ставки з місцевих податкових платежів визначає:
  - 35.1. Верховна Рада України.
  - 35.2. Президент України.
  - 35.3. Кабінет Міністрів України.
  - 35.4. Органи місцевого самоврядування.
36. Початковою є така складова податкового менеджменту:
  - 36.1. Регулювання.
  - 36.2. Контроль.
  - 36.3. Аналіз.
  - 36.4. Планування.
37. Заключною є така складова податкового менеджменту:
  - 37.1. Регулювання.
  - 37.2. Контроль.
  - 37.3. Аналіз.
  - 37.4. Планування.
38. На рівні держави зміст податкового аналізу полягає в такому:
  - 38.1. Дослідженні динаміки показників економіки держави за попередній рік.
  - 38.2. Аналізі валового національного продукту за попередній рік.

- 38.3. Аналізі бюджету держави за попередній рік.
- 38.4. Аналізі виробничих потужностей держави.
39. На рівні підприємства у зміст податкового аналізу не входить:
- 39.1. Визначення динаміки податкових платежів.
  - 39.2. Регулювання податкових платежів.
  - 39.3. Визначення тенденцій, які складаються на підприємстві.
  - 39.4. Визначення чинників впливу на податкову політику.
40. За ознакою “дії” до видів аналізу не належать:
- 40.1. Ретроперспективний.
  - 40.2. Попередній.
  - 40.3. Оперативний.
  - 40.4. Фінансово-економічний.
41. За ознакою “об’єкти управління” до видів аналізу не належать:
- 41.1. Соціально-економічний.
  - 41.2. Підсумковий.
  - 41.3. Економіко-екологічний.
  - 41.4. Фінансово-економічний.
42. За ознакою “методи вивчення об’єктів” до видів аналізу не належать:
- 42.1. Порівняння.
  - 42.2. Експрес-аналіз.
  - 42.3. Економіко-математичний.
  - 42.4. Маркетинговий.
43. До податкового аналізу не належать такі функції:
- 43.1. Вивчення характеру дії економічних законів.
  - 43.2. Оцінка результатів діяльності.
  - 43.3. Розрахунок податкових платежів.
  - 43.4. Визначення резервів зниження податкових платежів.
44. До податкового аналізу не належить такий етап:
- 44.1. Дослідження податкової системи.
  - 44.2. Визначення показників діяльності підприємства.
  - 44.3. Розрахунок чинників впливу на податкові платежі.
  - 44.4. Планування податкових платежів.

45. До традиційних належить такий метод аналізу:
  - 45.1. Ланцюгових підстав.
  - 45.2. Індексний.
  - 45.3. Абсолютних різниць.
  - 45.4. Порівняння.
46. До методів факторного аналізу належать:
  - 46.1. Відносних величин.
  - 46.2. Ланцюгових підстав.
  - 46.3. Середніх величин.
  - 46.4. Балансовий.
47. До методів стахостичного аналізу належать:
  - 47.1. Абсолютних величин.
  - 47.2. Кореляційного аналізу.
  - 47.3. Інтегральний.
  - 47.4. Графічний.
48. До податкового менеджменту не належить такий рівень податкового планування:
  - 48.1. Державний.
  - 48.2. Галузевий.
  - 48.3. Місцевих органів влади.
  - 48.4. Податкових платежів підприємства.
49. При державному плануванні податкових платежів розраховуються:
  - 49.1. Показники збільшення валового національного продукту.
  - 49.2. Дохідної частини державного бюджету.
  - 49.3. Показники матеріального добробуту населення.
  - 49.4. Обсяг експорту товарів на майбутній період.
50. При плануванні податкових платежів на рівні підприємства розраховується такий план:
  - 50.1. Виробничої програми.
  - 50.2. Реалізації товарів на наступний період.
  - 50.3. Витрат підприємства на майбутній період.
  - 50.4. Податкових платежів на майбутній рік.
51. Основна мета державного податкового планування полягає у збільшенні:
  - 51.1. Матеріального добробуту населення.
  - 51.2. Валового національного продукту.

- 51.3. Виробництва товарів народного споживання.
  - 51.4. Надходження до дохідної частини бюджету держави.
52. Основна мета податкового планування на рівні підприємства полягає в такому:
- 52.1. Збільшенні валового доходу підприємства.
  - 52.2. Зростанні матеріального добробуту власників підприємства.
  - 52.3. Оптимізації податкових платежів підприємства.
  - 52.4. Розробці податкового календаря підприємства.
53. Розробка податкового календаря підприємства передбачає:
- 53.1. Визначення розміру податкових платежів на майбутній період.
  - 53.2. Розрахунок плану сплати за окремими податковими платежами.
  - 53.3. Визначення порядку сплату податкових платежів підприємства.
  - 53.4. Визначення строків сплати всіх податкових платежів підприємством на майбутній період.
54. Сплата податкових платежів на рівні підприємства має такий характер:
- 54.1. Вільний.
  - 54.2. Необов'язковий.
  - 54.3. Примусовий.
  - 54.4. Вільний та необов'язковий.
55. На збільшення витрат державного бюджету не впливає такий чинник:
- 55.1. Зростання потреб населення регіону.
  - 55.2. Експорт товарів.
  - 55.3. Зростання добробуту населення.
  - 55.4. Зростання загального освітянського рівня.
56. До загальних належать такі показники ефективності податкової політики:
- 56.1. Рівень оподаткування окремих господарських операцій.
  - 56.2. Темпи збільшення загального розміру податкових платежів порівняно з попередніми роками.

- 56.3. Рівень пільгового оподаткування.
- 56.4. Рівень оподаткування окремих видів діяльності.
- 57. До часткових належать такі показники ефективності податкової політики:
  - 57.1. Темпи збільшення загального розміру податкових платежів.
  - 57.2. Рівень пільгового оподаткування.
  - 57.3. Податкомісткість діяльності підприємства.
  - 57.4. Квота податків підприємства.
- 58. До рівнів податкового планування не належать:
  - 58.1. Стратегічний.
  - 58.2. Попередній.
  - 58.3. Поточний.
  - 58.4. Оперативний.
- 59. На рівні держави планування податкових платежів здійснюється на підставі визначення:
  - 59.1. Доходів населення на майбутній період.
  - 59.2. Витрат держави на майбутній період.
  - 59.3. Рівня добробуту населення.
  - 59.4. Плану експорту товарів на майбутній період.
- 60. На рівні місцевих органів самоврядування планування податкових платежів здійснюється на основі визначення:
  - 60.1. Доходів населення на майбутній період.
  - 60.2. Витрат держави на майбутній період.
  - 60.3. Рівня добробуту населення.
  - 60.4. Плану експорту товарів на майбутній період.
- 61. На рівні підприємства планування податкових платежів здійснюється на основі визначення:
  - 61.1. Законодавчої та нормативної бази держави.
  - 61.2. Витрат підприємства на майбутній період.
  - 61.3. Рівня доходів робітників.
  - 61.4. Плану експорту товарів на майбутній період.
- 62. Початок планування податкових платежів становить:
  - 62.1. Визначення інформаційної бази податкових платежів.
  - 62.2. Виконання податкового аналізу підприємства.

- 62.3. Здійснення контролю податкових платежів підприємства.
- 62.4. Розробка заходів виконання плану податкових платежів.
- 63. Стратегічне податкове планування здійснюється на такий період:
  - 63.1. Рік і більше.
  - 63.2. Від півроку до одного року.
  - 63.3. Від одного місяця до півроку.
  - 63.4. До одного місяця.
- 64. Оперативне податкове планування здійснюється на такий період:
  - 64.1. Рік і більше.
  - 64.2. Від півроку до одного року.
  - 64.3. Від одного місяця до півроку.
  - 64.4. До одного місяця.
- 65. Поточне податкове планування здійснюється на такий період:
  - 65.1. Рік і більше.
  - 65.2. Від півроку до одного року.
  - 65.3. Від одного місяця до півроку.
  - 65.4. До одного місяця.
- 66. Податковий контроль не можуть здійснювати такі органи:
  - 66.1. Державні.
  - 66.2. Уповноважені державою.
  - 66.3. Аудиторські компанії.
  - 66.4. Приватні підприємства.
- 67. Мета зовнішнього податкового контролю полягає в такому:
  - 67.1. Перевірці правильності сплати податкових платежів окремими підприємствами.
  - 67.2. Методологічному забезпеченні податкових платежів підприємства.
  - 67.3. Наявності законодавчої та нормативної документації на підприємстві.
  - 67.4. Наявності у підприємства відповідних ліцензій та дозволів.

68. Мета внутрішнього податкового контролю на підприємстві полягає в такому:
  - 68.1. Перевірці наявності нормативної документації з нарахування податкових платежів.
  - 68.2. Запобіганні порушень чинного податкового законодавства держави.
  - 68.3. Визначенні валового доходу підприємства.
  - 68.4. Визначенні прибутку підприємства.
69. Найбільший ефект при здійсненні внутрішнього податкового контролю досягається при його проведенні:
  - 69.1. Працівниками, які планували податкові платежі.
  - 69.2. Працівниками економічних служб підприємства.
  - 69.3. Працівниками виробничого відділу підприємства.
  - 69.4. Працівниками кадрової служби підприємства.
70. Суцільний податковий контроль здійснюється не частіше як один раз:
  - 70.1. На п'ять років.
  - 70.2. На рік.
  - 70.3. На півроку.
  - 70.4. На місяць.
71. При здійсненні суцільного податкового контролю підприємство:
  - 71.1. Попереджається на початку року.
  - 71.2. Не попереджається.
  - 71.3. Перевіряється несподівано.
  - 71.4. Попереджається за добу до початку перевірки.
72. Необхідність здійснення податкового контролю визначають такі суб'єктивні причини:
  - 72.1. Нестабільне податкове законодавство.
  - 72.2. Суперечності між законодавчими документами та розробленими методичними вказівками.
  - 72.3. Некомпетентність працівників підприємства.
  - 72.4. Часті зміни в податковому законодавстві.
73. До об'єктивних причин, які визначають необхідність здійснення податкового контролю, належать:
  - 73.1. Ненавмисні помилки працівників, які розраховують податкові платежі.
  - 73.2. Некомпетентність працівників підприємства.

- 73.3. Низька податкова дисципліна платників.
- 73.4. Нестабільне податкове законодавство.
- 74. Умовно можливо класифікувати як незалежні такі органи контролю за податковими платежами:
  - 74.1. Пенсійний фонд України.
  - 74.2. Фонди соціального страхування.
  - 74.3. Органи зайнятості населення.
  - 74.4. Аудиторські фірми.
- 75. Можуть здійснювати контроль і визначаються як уповноважені органи держави такі:
  - 75.1. Податкові адміністрації всіх рівнів.
  - 75.2. Органи прокуратури.
  - 75.3. Пенсійний фонд України.
  - 75.4. Міністерство внутрішніх справ.
- 76. Можуть здійснювати контроль податкових платежів і належать до державних:
  - 76.1. Пенсійний фонд України.
  - 76.2. Фонд соціального страхування України.
  - 76.3. Акціонерно-комерційні банки.
  - 76.4. Органи прокуратури.
- 77. До економічних причин порушень податкового законодавства належать:
  - 77.1. Порушення порядку постанови на податковий облік.
  - 77.2. Порушення в поданні звітних даних.
  - 77.3. Помилкове застосування податкових пільг.
  - 77.4. Ухилення від оподаткування.
- 78. До організаційно-технічних причин порушень податкового законодавства належать:
  - 78.1. Приховування від оподаткування прибутку.
  - 78.2. Неповне висвітлення обсягів діяльності підприємства.
  - 78.3. Порушення термінів оплати податків.
  - 78.4. Протидія податковим органам при перевірці.
- 79. До методів профілактики в боротьбі з правопорушеннями в оподаткуванні належить:
  - 79.1. Накладання штрафів.
  - 79.2. Закриття рахунка в банку.

- 79.3. Позбавлення ліцензій на право здійснення будь-якої діяльності.
- 79.4. Відкриття консультаційного центру при податковій адміністрації.
- 80. До методів покарання в боротьбі з правопорушеннями в оподаткуванні належать:
  - 80.1. Методична допомога з боку органів податкової інспекції.
  - 80.2. Відкриття консультаційного центру при податковій адміністрації.
  - 80.3. Відкриття у пресі рубрики “Питання-відповіді”.
  - 80.4. Закриття рахунка в банку.
- 81. Найсуворішим для порушника податкового законодавства є таке покарання:
  - 81.1. Адміністративне стягнення.
  - 81.2. Накладання штрафних санкцій.
  - 81.3. Закриття рахунка в банку.
  - 81.4. Арешт майна платника податку.
- 82. Податкова пільга може надаватися:
  - 82.1. Міністерством внутрішніх справ країни.
  - 82.2. Службою безпеки країни.
  - 82.3. Податковою адміністрацією.
  - 82.4. Торгово-промисловою палатою країни.
- 83. Зміст податкової пільги полягає в такому:
  - 83.1. Наданні дозволу на будь-який вид діяльності.
  - 83.2. Наданні права на відкриття рахунка в банку.
  - 83.3. Наданні права на експорт виробленої продукції.
  - 83.4. Зменшенні розміру ставки оподаткування з податкового платежу.
- 84. Податкова пільга може надаватися на такий термін:
  - 84.1. До місяця.
  - 84.2. До півроку.
  - 84.3. До року.
  - 84.4. На будь-який термін.
- 85. До принципів надання пільг не належить:
  - 85.1. Рівномірність надання.
  - 85.2. Обов'язковість надання.

- 85.3. Вільний характер застосування.
- 85.4. Спрямованість надання.
- 86. До принципів надання пільг з оподаткування належать такі:
  - 86.1. Необов'язковість надання пільг.
  - 86.2. Вибірковий характер надання.
  - 86.3. Адміністративно-командний характер надання.
  - 86.4. Нецільовий характер.
- 87. До умовно прямих пільг з податків належать такі:
  - 87.1. Пільги з окремих видів діяльності.
  - 87.2. Встановлення неоподаткованого мінімуму доходів громадян.
  - 87.3. Пільги при реалізації окремих видів товарів.
  - 87.4. Пільги з окремих видів витрат підприємства.
- 88. До умовно непрямих пільг з податків належать:
  - 88.1. Зниження ставок оподаткування за окремих податків.
  - 88.2. Надання підприємству податкового кредиту.
  - 88.3. Пільги з окремих видів податків.
  - 88.4. Повне звільнення від сплати податків.
- 89. До відповідальності суб'єкта оподаткування не належать такі види відповідальності:
  - 89.1. Громадсько-правова.
  - 89.2. Фінансова.
  - 89.3. Кримінальна.
  - 89.4. Морально-етична.
- 90. До зон, де діють пільгові умови оподаткування, належать такі:
  - 90.1. Вільна економічна зона країни.
  - 90.2. Архітектурно-історична зона.
  - 90.3. Екологічна зона.
  - 90.4. Заказники держави.
- 91. Вільна економічна зона країни відкривається з метою:
  - 91.1. Надання пільг з оподаткування.
  - 91.2. Залучення додаткових коштів для розвитку території зони.
  - 91.3. Поліпшення добробуту населення держави.
  - 91.4. Збільшення обсягів експорту країни.

92. Податкові пільги повинні визначатися в таких документах:
  - 92.1. Законах про податкові платежі країни.
  - 92.2. Методичних вказівках до розрахунку податкових платежів.
  - 92.3. Різних нормативно-правових документах.
  - 92.4. Постановах Кабінету Міністрів України.
93. Податкова пільга надається з метою:
  - 93.1. Збільшення витрат підприємства.
  - 93.2. Збільшення отримання коштів у державний бюджет.
  - 93.3. Зменшення валових доходів підприємства.
  - 93.4. Стимулювання розвитку напряму діяльності підприємства.
94. Оптимізація податкових платежів здійснюється з метою:
  - 94.1. Збільшення валових доходів підприємства.
  - 94.2. Зменшення валових доходів підприємства.
  - 94.3. Підвищення продуктивності праці працівників.
  - 94.4. Зменшення податкових платежів підприємства.
95. До економічних методів податкового регулювання належать:
  - 95.1. Скасування дії ліцензії на вид діяльності.
  - 95.2. Встановлення єдиної ставки оподаткування для всіх платників податкових платежів.
  - 95.3. Введення додаткових податкових платежів.
  - 95.4. Надання пільг з окремих податкових платежів.
96. До адміністративно-командних методів податкового регулювання належать:
  - 96.1. Надання пільг з податкових платежів.
  - 96.2. Надання податкового кредиту платнику податкового платежу.
  - 96.3. Скасування пільг з податкових платежів.
  - 96.4. Зменшення ставки оподаткування.
97. Найбільший ефект при розробці податкової політики на рівні підприємства досягається за таких умов:
  - 97.1. У ручному режимі.
  - 97.2. Коли застосовуються засоби масової інформації.
  - 97.3. Коли залучаються працівники податкових адміністрацій.
  - 97.4. Коли застосовується електронно-обчислювальна техніка.

98. Серед непрямих податкових платежів в Україні найбільшу питому вагу в дохідній частині бюджету займають:
- 98.1. Акцизний збір.
  - 98.2. Мито.
  - 98.3. Податок на додану вартість.
  - 98.4. Прибутковий податок.
99. До прямих податкових платежів до державного бюджету України належать:
- 99.1. Податок на додану вартість.
  - 99.2. Податок з доходів фізичних осіб.
  - 99.3. Комунальний податок.
  - 99.4. Податок на рекламу.
100. Регулювання чинних в Україні законів з питань оподаткування може здійснювати:
- 100.1. Верховна Рада України.
  - 100.2. Президент України.
  - 100.3. Кабінет Міністрів України.
  - 100.4. Місцеві органи самоврядування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Законодавча і нормативна

1. *Конституція* України. — К.: Просвіта, 1996. — 80 с.
2. *Закон* України “Про державну податкову службу в Україні” від 04.12.90 № 509-ХІІ в ред. Закону від 24.12.93 № 3813-ХІІ із змін. та допов.
3. *Закон* України “Про систему оподаткування” від 25.06.91 № 1251-ХІІ в ред. Закону від 18.02.97 № 77/97-ВР із змін. та допов.
4. *Закон* України “Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів” від 11.12.91 № 1963-ХІІ в ред. Закону від 18.02.97 № 75/97-ВР із змін. та допов.
5. *Закон* України “Про Єдиний митний тариф” від 05.02.92 № 2097-ХІІ зі змін. та допов.
6. *Закон* України “Про плату за землю” від 03.07.92 № 2535-ХІІ в ред. Закону від 19.09.96 № 378/96-ВР із змін. та допов.
7. *Закон* України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 28.12.94 № 334/94-ВР в ред. Закону від 22.05.97 № 283/97-ВР із змін. та допов.

8. *Закон України* “Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби” від 15.09.95 № 329/95-ВР із змін. та допов.
9. *Закон України* “Про ставки акцизного збору на тютюнові вироби” від 06.02.96 № 30/96-ВР із змін. та допов.
10. *Закон України* “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.96 № 98/96-ВР із змін. та допов.
11. *Закон України* “Про ставки акцизного збору на спирт етиловий та алкогольні напої” від 07.05.96 № 178/96-ВР із змін. та допов.
12. *Закон України* “Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі транспортні засоби” від 24.05.96 № 216/96-ВР із змін. та допов.
13. *Закон України* “Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)” від 11.07.96 № 313/96-ВР із змін. та допов.
14. *Закон України* “Про податок на додану вартість” від 03.04.97 № 168/97-ВР із змін. та допов.
15. *Закон України* “Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування” від 26.06.97 № 400/97-ВР із змін. та допов.
16. *Закон України* “Про фіксований сільськогосподарський податок” від 17.12.98 № 320-XIV із змін. та допов.
17. *Закон України* “Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства” від 09.04.99 № 587-XIV із змін. та допов.
18. *Закон України* “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” від 23.09.99 № 1105-XIV із змін. та допов.
19. *Закон України* “Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України” від 04.11.99 № 1212-XIV в ред. Закону від 12.07.01 № 2659-XIV.
20. *Закон України* “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” від 02.03.00 № 1533-III із змін. та допов.
21. *Закон України* “Про радіочастотний ресурс України” від 01.06.00 № 1770-III із змін. та допов.
22. *Закон України* “Про порядок погашення зобов’язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами” від 21.12.00 № 2181-III із змін. та допов.

23. *Закон* України “Про розмір внесків на деякі види загальнообов’язкового державного соціального страхування” від 11.01.01 № 2213-III із змін. та допов.
24. *Закон* України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням” від 18.01.01 № 2240-III із змін. та допов.
25. *Закон* України “Про Митний тариф України” від 05.04.01 № 2371-III із змін. та допов.
26. *Закон* України “Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб” від 20.09.01 № 2740-III.
27. *Закон* України “Про податок на доходи фізичних осіб” від 22.05.03 № 889-IV.
28. *Указ* Президента України “Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб’єктів малого підприємництва” від 03.07.98 № 727/98 в ред. *Указу* від 28.06.99 № 746/99.
29. *Послання* Президента України до Верховної Ради України “Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2002 році”. — К.: Інформ.-видав. центр Держкомстату України, 2003. — 478 с.
30. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про прибутковий податок з громадян” від 26.12.92 № 13–92 із змін. та допов.
31. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про акцизний збір” від 26.12.92 № 18–92 із змін. та допов.
32. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про державне мито” від 21.01.93 № 7–93 із змін. та допов.
33. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про податок на промисел” від 17.03.93 № 24–93 із змін. та допов.
34. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про місцеві податки і збори” від 20.05.93 № 56–93 із змін. та допов.
35. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження базових нормативів плати за користування надрами для видобування корисних копалин та Порядку справляння плати за користування надрами для видобування корисних копалин” від 12.09.97 № 1014.
36. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку справляння збору за спеціальне використання лісових ресурсів та користування земельними ділянками лісового фонду” від 06.07.98 № 1012.
37. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку встановлення нормативів збору за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок коштів державного бюджету, та його справляння” від 29.01.99 № 115.

38. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку встановлення нормативів збору за забруднення навколишнього природного середовища і справляння цього збору” від 01.03.99 № 303.
39. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження нормативів збору за спеціальне використання водних ресурсів і збору за користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту” від 18.05.99 № 836.
40. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку справляння збору та використання коштів на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства” від 29.06.99 № 1170.
41. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку справляння збору за спеціальне використання водних ресурсів та збору за користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту” від 16.08.99 № 1494.
42. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про ставки щомісячних зборів за використання радіочастотного ресурсу України” від 31.01.01 № 77.
43. *Інструкція* про прибутковий податок з громадян: Затв. наказом ГДПІ України від 21 квітня 1993 р. № 12–92 із змін. та допов.
44. *Інструкція* про порядок обчислення та справляння державного мита: Затв. наказом ГДПІ від 22.04.93 № 15.
45. *Інструкція* про порядок ведення органами державної податкової служби оперативного обліку податків і зборів (обов’язкових платежів), що надходять до бюджетів та до державних цільових фондів: Затв. наказом ГДПІ від 12.05.94 № 37 в ред. наказу ДПА України від 03.09.01 № 342.
46. *Інструкція* про порядок обчислення і справляння платежів за користування надрами для видобутку корисних копалин: Затв. спільним наказом Мінекобезпеки України, ДПА України, Міністерства праці та соціальної політики України, Держкомгеології України від 30.12.97 № 207/472/51/157.
47. *Інструкція* про порядок обліку платників податків: Затв. наказом ДПА України від 19.02.98 № 80 із змін. та допов.
48. *Інструкція* про порядок справляння збору за геологорозвідвальні роботи, виконані за рахунок коштів державного бюджету: Затв. спільним наказом Держкомгеології України і ДПА України від 23.06.99 № 105/309.
49. *Інструкція* про порядок обчислення і сплати збору за забруднення навколишнього природного середовища і справляння цього

збору: Затв. спільним наказом Мінекобезпеки України і ДПА України від 19.07.99 № 162/379.

50. *Інструкція* про порядок обчислення і справляння збору за спеціальне використання прісних водних ресурсів і збору за користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту: Затв. спільним наказом Міністерства фінансів України, ДПА України, Мінекономіки, Мінекобезпеки України від 01.10.99 № 231/539/118/219.
51. *Інструкція* про порядок нарахування та погашення пені: Затв. наказом ДПА України від 01.03.01 № 77.
52. *Інструкція* про порядок застосування штрафних (фінансових) санкцій органами державної податкової служби: Затв. наказом ДПА України від 17.03.01 № 110.
53. *Про затвердження* форми податкової декларації та Порядку її заповнення і подання: Наказ ДПА України від 30.05.97 № 166 із змін. та допов.
54. *Про затвердження* форми декларації з податку на прибуток підприємства та Порядку її складання: наказ ДПА України від 29.03.03 № 143.
55. *Про затвердження* форм Розрахунку суми податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, Довідки до уточненого Розрахунку та Порядку їх заповнення і подання до органу державної податкової служби: наказ ДПА України від 17.09.01 № 373.
56. *Положення* про порядок нарахування, терміни сплати і подання розрахунку акцизного збору: Затв. Наказом ДПА України від 19.03.01 № 111.
57. *Про затвердження* форм Зведеного розрахунку земельного податку, Довідки до уточненого Розрахунку та Порядку їх подання до органу державної податкової служби: наказ ДПА України від 26.10.01 № 434.
58. *Про затвердження* форми звіту про суму нарахованого збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства та Порядку його заповнення і подання, а також форми довідки про суми зазначеного збору: наказ ДПА України від 28.03.2002 № 133.

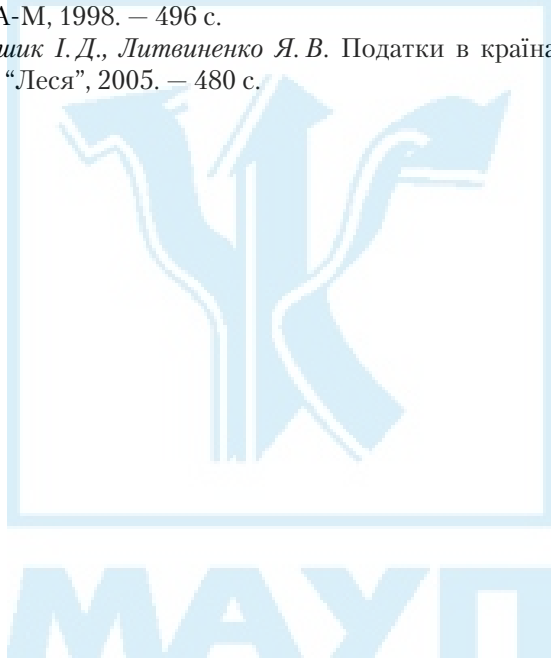
Основна

59. *Азаров М. Я., Кольга В. Д., Онищенко В. А.* Все про податки: Довідник. — К.: Експерт-Про, 2000. — 492 с.

60. *Білик М. Д., Золотько І. А.* Податкова система України: Метод. посіб. для самост. вивч. дисц. — К.: Вид-во КНЕУ, 2000. — 192 с.
61. *Василик О. Д.* Державні фінанси України. — К.: Вища шк., 1997. — 384 с.
62. *Величко О., Дмитренко І.* Іноземний досвід реформування податкової системи // Економіст. — 1998. — № 7–9. — С. 120–123.
63. *Глухов В. В., Дольдэ І. В.* Налоги: теория и практика. — СПб.: Спец. лит., 1996. — 285 с.
64. *Джеффри Д. Сакс, Фелипе Лорен Б.* Макроэкономика. Глобальный подход. — М.: Дело, 1996. — 224 с.
65. *Дикань Л. В.* Наологообложение. — Харьков: Консум, 1996. — 428 с.
66. *Загородний В. П.* Налоги и налоговый контроль в Украине. — К.: А.С.К., 2000. — 639 с.
67. *Загородний А. Г., Єлісєєв А. В.* Податки та податкове планування підприємницької діяльності. — Л.: Центр Бізнес-Сервісу, 2003. — 152.
68. *Система оподаткування та податкова політика / В. Б. Захожай, Я. В. Литвиненко, К. В. Захожай, Р. Я. Литвиненко.* — К.: Центр наук. літ. — 2006. — 468 с.
69. *Калмыков Ю.* Налоговая система Франции // Экон. газ. — 1989. — № 41.
70. *Карпов В. В.* Устранение двойного налогообложения. — М.: Экономика и финансы, 1997. — 800 с.
71. *Караваева И. В.* Налоговое регулирование рыночной экономики. — М.: ЮНИТИ, 2000. — 216 с.
72. *Конрад Ю., Лукина И.* Налоговая политика в Украине: подходы и перспективы // Экономика Украины. — 1996. — № 11.
73. *Кордюкова И. А., Чернобай А. В.* Теоретические и прикладные аспекты развития и управления налогообложением / Донецкая госакадемия управления. — Донецк, 2001. — 124 с.
74. *Крисоватий А. І., Кізіма А. Я.* Податковий менеджмент. — Тернопіль: Карт-бланш, 2004. — 304 с.
75. *Кудрова Б. В.* Основные черты консервативного поворота в государственном регулировании экономики США // Изв. АН СРСР. Сер. экон. — 1998. — № 4.
76. *Сучасна теорія та практика оподаткування / М. А. Куцин та ін.* — Харків: Прапор, 2001. — 512 с.
77. *Кучерявенко М. В.* Налоговое право. — Х.: Консул, 1997. — 482 с.
78. *Литвиненко Я. В.* Податкова політика. — К.: МАУП, 2003. — 224 с.

79. *Мала українсько-російська енциклопедія з податків: Підприємництво. Економіка. Митниця. Податки. Фінанси. Банки. Право / Упор. В. Жадько.* — К.: ПП “Павлушка”, 2000. — 736 с.
80. *Мельник Д. Ю.* Налоговый менеджмент. — М.: Финансы и статистика, 1999. — 352 с.
81. *Мещерякова О.* Налоговые системы развитых стран мира: Справочник. — М.: Финансы и статистика, 1995. — 240 с.
82. *Миллер О.* Теория предложения и налоговая политика США // МЭиМО. — 1989. — № 7.
83. *Миляков Н. В.* Налоги и налогообложение: Курс лекций. — М.: ИНФРА-М, 1999. — 348 с.
84. *Налоги / В. В. Буряковский и др.* — Днепропетровск: Пороги, 1998. — 612 с.
85. *Налоги: Учеб. пособие / Под ред. Д. Г. Черника.* — М.: Финансы и статистика, 1995. — 400 с.
86. *Нечай Н. В.* Нариси з історії оподаткування. — К.: Вісник подат. служби України, 2002. — 144 с.
87. *Никитин С., Глазова Е., Степанова М.* Налоги в странах рыночной экономики и в России // МЭиМО. — 1996. — № 4.
88. *Опарін В. М.* Фінанси (загальна теорія): Навч. посіб. — К.: Вид-во КНЕУ, 1999. — 164 с.
89. *Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За заг. ред. М. Я. Азарова.* — К.: ДІА, 2000. — 320 с.
90. *Податкова система України / За ред. В. М. Федосова.* — К.: Либідь, 1994. — 464 с.
91. *Пушкарева В. М.* История финансовой мысли и политики налогов. — М.: ИНФРА-М, 1996. — 192 с.
92. *Рева Т. М.* Податковий менеджмент. — К.: Центр навч. літ., 2003. — 282 с.
93. *Рис И.* Роль налогов в условиях современного государственно-монополистического капитализма // Обзор. информ. — М., 1986 (НИФИ. — Вып. 2).
94. *Соколовська А. М.* Податкова система України: теорія та практика становлення. — К.: Вид-во НДФІ, 2001. — 372 с.
95. *Соколовська А. М.* Податкова система держави: теорія та практика становлення. — К.: Знання-Прес, 2004. — 454 с.
96. *Суторміна В. М., Федосов В. М., Андрущенко В. Л.* Держава — податки — бізнес. — К.: Либідь, 1992. — 328 с.

97. *Фінансове право: Підручник.* / За ред. Л. К. Воронової. — Х.: Консул, 1998. — 496 с.
98. *Черник Д. Г., Починок А. П., Морозов В. П.* Основы налоговой системы: Учеб. для вузов. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. — 511 с.
99. *Черник Д. Г.* Налоги в рыночной экономике. — М.: Финансы; ЮНИТИ, 1997. — 384 с.
100. *Шаблиста Л. М.* Податки як засіб структурної перебудови економіки. — К., 2000. — 218 с.
101. *Юткина Т. Ф.* Налоги и налогообложение: Учебник. — М.: ИНФРА-М, 1998. — 496 с.
102. *Якушик І. Д., Литвиненко Я. В.* Податки в країнах світу. — К.: МП “Леся”, 2005. — 480 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематика та плани семінарських занять.....	4
Збірник завдань для самостійної роботи.....	7
Питання для самоперевірки.....	16
Питання для самоконтролю.....	41
Тести	48
Список літератури.....	64

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп'ютерне верстання *М. М. Соколовська*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2970
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП